

STRATEGIE ROZVOJE EUROREGIONU GLACENSIS

Duben 2002

STRATEGIE ROZVOJE EUROREGIONU GLACENSIS

OBSAH:

I. Stručné shrnutí profilu regionu

II. SWOT analýza

III. Strategická vize a globální cíle

IV. Strategické cíle, směry a rozvojové aktivity

A. Průmysl, obchod, služby

B. Lidské zdroje

C. Infrastruktura

D. Životní prostředí

E. Cestovní ruch

F. Zemědělství a rozvoj venkovského prostoru

V. Závěry pro implementační fázi

PŘÍSTUP K VYPRACOVÁNÍ STRATEGIE

Dokument „Strategie rozvoje Euroregionu Glacensis“ poskytuje základní orientaci dalšího rozvoje Euroregionu Glacensis.

Dokument obsahuje **Profil regionu**, v němž je analyzován stav regionu a jeho základní odborné oblasti.

Na základě profilu regionu byly specifikovány analytické poznatky formulované **ve SWOT analýze** (část II.) a byl proveden výběr kritických oblastí takto:

- A - Průmysl, obchod, služby
- B - Lidské zdroje
- C - Infrastruktura
- D - Životní prostředí
- E - Cestovní ruch
- F - Zemědělství a rozvoj venkovského prostoru

Na tento výběr kritických oblastí a soubor předchozích poznatků navázala formulace **strategické vize** (část III.).

Strategická vize představuje celostní pohled na území euroregionu. V sevřené formě charakterizuje výchozí situaci euroregionu a pohled, kam by měl další rozvoj euroregionu v horizontu strategie směřovat. Obsahuje rovněž filozofii a principy, na nichž je strategie založena a rámcové oblasti života euroregionu, na něž by měla být soustředěna hlavní pozornost.

Ke strategické vizi byly stanoveny **globální (rámcové) cíle** vymezující cesty a výsledky rozvojového procesu.

Celý proces byl završen stanovením **strategických cílů** podle kritických oblastí a na jejich základě byly navrženy **strategické směry a rozvojové aktivity**, jimiž mají být strategické cíle dosaženy.

Zpracovaný dokument představuje základ pro přechod do implementační fáze, v níž budou dosažené výsledky transformovány do konkrétních programů a projektů a přijaty kroky k jejich postupné realizaci podle přijatých priorit.

I. STRUČNÉ SHRNU PROFILU REGIONU

Sídelní charakteristika území

- Euroregion se nachází na území tří krajů Královohradeckého, Pardubického a Olomouckého, v Olomouckém kraji se nachází na okresech Šumperk a Jeseník (subregion Jeseníky)
- Osídlení regionu a sídelní struktura je značně nerovnoměrná a rozdrobená
- Obyvatelstvo regionu patří v rámci ČR k nejstaršímu, s vysokým podílem obyvatel v poproduktivním věku
- Region se vyznačuje poměrně kompaktním charakterem sídelní a hospodářské struktury, bez významnějších rozdílů v základních regionálních charakteristikách, až na plošně méně významné lokality Broumovska, Rokyticka a Žaclěvska, Moravskotřebovska, Králicka, Chrudimska a Jesenicka vykazujících výrazně vyšší nezaměstnanost než je průměr regionu a ČR
- Hustota zalidnění je nižší než průměrná

Ekonomický potenciál

- Hospodářskou strukturu lze charakterizovat jako zemědělsko – průmyslovou, s dominujícím spotřebním průmyslem v Královohradeckém kraji, hutnictvím, strojírenstvím a těžbou v Olomouckém kraji a Hlavní charakteristiky regionu vysokou intenzitou zemědělské výroby
- Ve struktuře podle velikosti podniků převládají malé a střední podniky
- V průmyslové činnosti se projevuje trend uplatnění HI – TECH technologií při zavádění nových výrob (zejména tam kde existující výroba má podporu ve vysokém školství a výzkumu (např. výroba lékařských instrumentů s vazbou na fakultní nemocnici a lékařský výzkum)
- V horských terénech je nutné finančně podporovat udržovací zemědělskou činnost
- Organizovanost podnikatelského sektoru je obecně na nízké úrovni
- Pro zahraniční kapitál má průmysl regionu příznivé faktory (nízká průměrná mzda, zdatná pracovní síla, know – how)

Lidský potenciál

Trh práce a podmínky zaměstnanosti

- Podíl obyvatel s VŠ ÚŠŠ vzděláním je nižší než průměr
- Vysoký nesoulad mezi kvantitativní i kvalitativní strukturou v nabídce a poptávce pracovních sil je prvotní příčinou nerovnováhy na trhu práce

- Kvalifikace obyvatel odpovídá struktuře pracovních příležitostí
- Relativně nízká míra nezaměstnanosti se stabilně pohybuje pod republikovým průměrem
- Vyšší než průměr ČR je podíl dlouhodobě nezaměstnaných

Úbytek pracovních míst v průmyslu a zemědělství byl do značné míry vyrovnán růstem zaměstnanosti v sektoru soukromého podnikání a to zejména ve službách

- Mezi jednotlivými okresy regionu nejsou extrémní rozdíly v nezaměstnanosti
- Relativně dobré uplatnění mají na trhu práce řemesla, profese základní stavební výroby a absolventi vysokoškolských technických oborů
- Průměrný výdělek je nižší než je průměr ČR a rozdíl se nesnižuje
- Dosažená úroveň výdělků zaostává za úrovní výkonnosti ekonomiky

Sociální infrastruktura

- Školská zařízení se vyvíjejí v souladu s celostátními tendencemi a demografickými charakteristikami
- V regionu je šest vysokých škol
- Nesoulad nabídky školství a poptávky trhu práce je výsledkem zvýšeného zájmu uchazečů o studium o ekonomické a administrativní obory a nezájmu o technické obory a snahy škol tento zájem uspokojit
- Nutná restrukturalizace sítě škol (redukce škol s ohledem na potřeby trhu práce)
- Zdravotnická zařízení jsou schopna poskytovat komplexní péči obyvatelům regionu
- Dobrou úroveň má záchranná služba, která je dostupná všem obyvatelům regionu
- Lázeňská zařízení tvoří důležitou součást zdravotní péče (Velichovky, Janské Lázně, Lázně Bělohrad, rehabilitační ústav v Železnici, lázně Jeseník, Lipová – Lázně)
- Rekreační sport v turisticky exponovaných oblastech se dostává do střetu s ochránci životního prostředí

Technická vybavenost a obsluha území

Doprava

- Absence dálnice nebo rychlostní komunikace řadí region mezi místa s nejnižší dopravní dostupností
- V současné době se pracuje na dokončení přípravy pro znovuoobnovení výstavby dálnice D11
- Silnice I/11 na hraniční přechod do Polska je extrémně zatížená

- Komunikace R43 Wroclaw – Brno nutné rozšíření a podpora komunikace
- Vysoké zastoupení vozovek III. třídy vede k vyšším nákladům na údržbu a rekonstrukci
- Hustota železnic v regionu odpovídá průměrné úrovni ČR
- Strategicky důležitou skutečností je blízká a snadná návaznost na mezinárodní železniční magistralu E40
- Region může participovat na vodní dopravě po Labi po splavnění Labe do Pardubic
- Nová trasa I/44 Mohelnice – Šumperk - Mikulovice
- Pokračování komunikace dálničního typu z Mohelnice na moravskou Třebovou
- Nová trasa silnice I/60 Lipová-Lázně – Bílý Potok

Technická infrastruktura

- Zlepšuje se situace v čištění odpadních vod
- V zásobování elektřinou je region závislý na systémech dálkových rozvodů
- Nejslabším místem elektrických rozvodů je jejich zastaralost
- Plynofikace má stoupající trend
- Zásobování domácností tepem z centrálních zdrojů roste ve větších městech
- Přejít na telekomunikační síť od analogové k plně digitální bude dokončena do r. 2002
- V regionu není k dispozici ucelená nabídka pozemků a objektů určených k podnikání

Životní prostředí

- Kvalita životního prostředí regionu je v porovnání s ČR průměrná, vůči nejzatíženějším regionům výrazně lepší
- Region patří k územím s nižší produkcí emisí
- Vývoj stavu ŽP po roce 1990 má pozitivní charakter
- Ochranná pásma vodních zdrojů neodpovídají vesměs právním předpisům
- Radiační situace se teprve zjišťuje, ale podle prvních poznatků se v regionu vyskytují lokality s vysokým radonovým rizikem

- Všechny lesní porosty jsou zařazeny do kategorie poškozených porostů
- Nedořešená zůstává otázka likvidace (využití) čistírenských kalů, které představují značnou část celkové produkce odpadů
- Bylo ukončeno provozování technicky nezabezpečených skládek odpadů
- Postupuje sanace nebezpečných skládek
- Snižuje se celkové množství odpadů (spalováním) a zvyšuje se podíl odpadů využívaných jako druhotné suroviny
- Dochází k účinné likvidaci odpadních vod

Prostor Kralického Sněžníku má po obou stranách hranice jedinečné přírodní hodnoty, které by měly být zachovány i do budoucna.

Mikroregion Jeseníky má mimořádně kvalitní životní prostředí, které nabývá minimálně středoevropského významu. Je zároveň rozvodím Evropy, významnou pramennou oblastí a mohutným zdrojem kvalitní pitné vody. Mezinárodní význam má iniciativa ECONET a chystané rozšíření CHKO Jeseníky ve spolupráci s polskou stranou.

Cestovní ruch

- Region má velký rozvojový potenciál pro cestovní ruch a rekreaci především v přírodním bohatství a v kulturní a historické tradici
- Turistická infrastruktura a kvalita služeb zaostává za evropským standardem
- Chybí promyšlená propagace turistických atraktivit a informační služby poskytované návštěvníkům na místě
- Rekreační oblast Krkonoš bývá v zimní sezóně přelidněná což snižuje její atraktivitu
- Chybí ubytovací kapacity především vyšších kategorií a další infrastruktura nutná pro rozvoj cestovního ruchu
- Vysoká specializace na zemědělství dává dobrý předpoklad pro rozvoj agroturistiky

II. SWOT ANALÝZA

II. SWOT ANALÝZA

Cílem SWOT analýzy je:

- stanovení silných a slabých stránek jednotlivých problémových oblastí regionu
- odhalit příležitosti a ohrožení regionu podle jednotlivých problémových oblastí
- výše uvedené provést v takové míře podrobnosti, umožňující formulovat klíčové problémy rozvoje regionu a stanovit strategické cíle jeho rozvoje

Pro získání analytických poznatků sloužily informace shromážděné v profilu regionu.

Formulované analytické poznatky jsou seřazeny podle problémových oblastí:

- A - Průmysl, obchod, služby
- B - Lidské zdroje
- C - Infrastruktura
- D - Životní prostředí
- E - Cestovní ruch
- F - Zemědělství a rozvoj a venkovského prostoru

Analytické poznatky v členění podle problémových okruhů jsou shromážděny v připojených tabulkách (List 1 až 6).

Výsledky SWOT analýzy byly využity:

- pro identifikaci kritických oblastí,
- jako základ pro zaměření celé rozvojové strategie regionu,
- jako základ pro formulaci strategických cílů a následně strategických směrů a rozvojových aktivit,
- jako základ pro stanovení pozice regionu ve srovnání s jinými regiony.

SWOT ANALÝZA EUROREGIONU GLACENSIS	OBLAST A - PRŮMYSL, OBCHOD, SLUŽBY	LIST: 1 LISTŮ: 6
SILNÉ STRÁNKY	PŘÍLEŽITOSTI	
<ul style="list-style-type: none"> • Poloha mezi hospodářskými centry na české a polské straně • Historické zázemí hospodářských činností včetně tradičních odvětví • Dostatečná surovinová základna • Pestrá skladba průmyslových odvětví • Existence velkého množství podnikatelských subjektů se zahraniční účastí • Existence značného množství rozvojových ploch v územně - plánovací dokumentaci území regionu • Základna cestovního ruchu • Pilotní projekty využívání strukturálních fondů (Mikroregion Jeseníky). 	<ul style="list-style-type: none"> • Využití rozvojových ploch a objektů určených v územně - plánovací dokumentaci pro vytvoření adekvátní podnikatelské infrastruktury • Nastartování intenzivního rozvoje některých podniků zpracovatelského průmyslu • Rozvoj měst Hradce Králové a Pardubice jako součástí metropolitní sítě • Zvýšení úrovně organizovanosti podnikatelského sektoru, zejména zkvalitněním činnosti hospodářských komor • Oživení vědeckovýzkumné základny • Využití potenciálu vědecko-výzkumné kapacity vysokých škol pro rozvoj průmyslových oborů s vysokým podílem kvalifikované • Prohlubování přeshraniční spolupráce, možnost získání prostředků z EU • Zřízení materiálně-technické základny cestovního ruchu • Vzdělávání (studijní pobyty v zahraničí) • Příprava projektů • Využití regionálních CZ-PL rozdílů k zintenzivnění rozvoje (např. nedostatek a přebytek pracovní síly, suroviny atd.) 	
SLABÉ STRÁNKY	OHROŽENÍ	
<ul style="list-style-type: none"> • Málo kapacitní a technicky nevyhovující dopravní infrastruktura, zejména v příhraničních oblastech • Špatná dopravní obslužnost (zejména u horských okresů s velkým počtem malých obcí) • Nedostatek pracovních příležitostí (zejména ve venkovských oblastech) • Nízká konkurenceschopnost některých odvětví zpracovatelského průmyslu, zejména textilního • Citelný nedostatek vybavených lokalit vhodných k okamžité nabídce "silným" investorům • Absence informačního zázemí pro investory • Nízký stupeň organizovanosti a vzájemné informovanosti mezi institucionálním zázemím podnikatelského sektoru • Dlouhodobý nedostatek některých kvalifikovaných profesí, především v technických oborech a řemeslech 	<ul style="list-style-type: none"> • Další pokles zaměstnanosti v průmyslu a ve stavebnictví v následujících letech • Pokračující nedostatek kapitálu na nové investice, zejména do nových technologií u průmyslových podniků • Nedostatečný rozvoj malých a středních podniků v sekundárním a terciálním sektoru se snížením schopnosti místního trhu absorbovat pracovní sílu • Zpoždění v nabídce připravených rozvojových ploch pro podnikatelskou infrastrukturu a pro "silné" investory • Zpoždění v oživení vědecko - výzkumné základny v regionu • Nedostatečný růst produktivity práce a tím i mezd v regionu s negativními důsledky na životní úroveň obyvatelstva, ale i na příjmy orgánu samosprávy • Zpoždění kvalitativních změn v zemědělství 	

SWOT ANALÝZA EUROREGIONU GLACENSIS		OBLAST B - LIDSKÉ ZDROJE	LIST: 2 LISTŮ: 6
SILNÉ STRÁNKY		PŘÍLEŽITOSTI	
<ul style="list-style-type: none"> • Vysoce rozvinuté vysoké školství v regionu s pěti vysokými školami a renomovanými fakultami • Dostatečně kapacitně dimenzovaná síť středních a vyšších odborných škol. • Postupně rostoucí připravenost obyvatelstva k mobilitě • Široká škála hudebních, divadelních, tanečních, výtvarných aktivit realizovaná v regionu profesionálními i amatérskými institucemi • Dostatečná síť kulturních zařízení v regionu 		<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj přeshraniční spolupráce, spolupráce vysokých škol • Výuka jazyků • Dosažení dalšího růstu zaměstnanosti v dosud málo rozvinutém sektoru služeb • Adekvátní restrukturalizace sítě středních škol podle vyvíjejících se potřeb trhu práce • Zavedení specifických vzdělávacích programů, resp. univerzity třetího věku, s využitím potenciálu vysokých škol • Rozvoj různých forem péče o seniory s ohledem na nepříznivý demografický vývoj • Realizace specifických programů zaměřených na další rozvoj kulturního života regionu a využití jeho kulturně-historického bohatství • Zvýšení intenzity využívání některých specializovaných atraktivních kulturních zařízení v rámci rozvoje cestovního ruchu 	
SLABÉ STRÁNKY		OHROŽENÍ	
<ul style="list-style-type: none"> • Nepříznivý vývoj obyvatelstva v důsledku ztráty velké části trvale bydlícího obyvatelstva po roce 1945 zejména v příhraničních oblastech • Průměrné mzdy nedosahují celostátního průměru. • Výrazně nižší úroveň vzdělanosti obyvatelstva (podíl obyvatel s vysokoškolským a úplným vzděláním) oproti průměru v ČR • Nepříznivá věková struktura a vyšší rychlost zvyšování věkového průměru obyvatelstva oproti průměru v ČR • Nízká vazba specializace středních škol na reálné potřeby regionálního hospodářství • Přetrvávající depopulační procesy ve venkovských obcích v periferních oblastech (vylidňování vesnic) • Nedostatek bytů a stagnace bytové výstavby 		<ul style="list-style-type: none"> • Výrazné disproporce a další prohlubování nerovnováhy na trhu práce • Pokračující pokles počtu obyvatel v malých obcích • Nedostatečná bytová výstavba na území regionu • Nedostatek finančních prostředků pro opravy, restaurování a údržbu kulturních památek • Zhoršování dopravní obslužnosti • Redukce sítě venkovských škol – vylidňování obcí. • Odchod odborníků z regionu (zejména v příhraničních oblastech) 	

SWOT ANALÝZA EUROREGIONU GLACENSIS	OBLAST C - INFRASTRUKTURA	LIST: 3 LISTŮ: 6
<p style="text-align: center;">SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existence deseti hraničních přechodů pro automobilovou dopravu na hranici s Polskem • Existence čtyř hraničních železničních přechodů do Polska • Relativně hustá železniční síť v regionu • Probíhající digitalizace telekomunikační sítě • Vysoká úroveň telefonizace • Příjem TV signálu celostátních stanic téměř na celém území regionu • Existuje aktuální územní plán VÚC Jeseníky, které rámcově řeší hlavní problémy výhledových dopravních systémů. 	<p style="text-align: center;">PŘÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokračování výstavby dálnice D11 s cílem dobudovat dálniční osu regionu na spojnici Praha-Hradec Králové-Polsko (Náchod) • Pokračování výstavby silnice Wroclav – Klodzko – Dolní Lipka – Brno – Vídeň (R 43) • Využití mezinárodní železniční magistrály E40 v Pardubicích (po dobudování rychlostního železničního koridoru) pro oživení hospodářství regionu • Vytvoření sítě cykloturistických tras na území regionu s návazností na hraniční přechody do Polska • Zvýšení podílu obyvatel napojených na veřejný vodovod, veřejnou kanalizaci a čistírny odpadních vod • Modernizace veřejné dopravy a časové sladění druhů doprav mezi okresy regionu i v rámci okresů • Efektivní využívání mezinárodně propojené železniční sítě • Je třeba zvýšit počet přeshraničních komunikací a doprav. spojení (silniční i železniční) • Prodloužení vodní cesty Chvaletice – Pardubice 	
<p style="text-align: center;">SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Absence přímého napojení regionu na dálnici nebo rychlostní komunikaci • Převaha silnic III. třídy v silniční síti regionu, vyžadujících vysoké náklady na údržbu (vč. mostů) • Zastaralost podstatné části elektrických sítí • Doposud nízká míra plynofikace domácností zejména v příhraničních oblastech • Nedostatečné propojení center s hraničními přechody • Značná členitost území (zejména v příhraničních regionech znesnadňuje rozvoj technické infrastruktury) • Vysoká vzdálenost malých obcí od center v horských oblastech a periferiích regionu • Zanedbání dopravní sítě nedovolující zvýšení rychlosti (zejména u železnice) • Doposud nedořešen přístup ke státní hranici s Polskem v úseku Pardubice – Vysoké mýto - Králíky • Nedostatečná prostupnost státní hranice s Polskem a nedořešená lokalizace hraničních přechodů zejména pro nákladní dopravu (na Jesenicku) • Nevyjasněnost dopravy ve vztahu k Polsku (na Jesenicku) • Nedostatečná dopravní přístupnost především v severozápadní části regionu (Jesenicko, Šumpersko) s malou hustotou silniční sítě a její nízkou kvalitou. 	<p style="text-align: center;">OHROŽENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přetrvávající nevyhovující napojení regionu na ostatní území ČR i na mezinárodní komunikační síť • Zpoždění ve zlepšení základního silničního skeletu regionu, zejména dobudování dálnice D11, v důsledku omezení investičních možností • Nevyhovující napojení regionální železniční sítě na budoucí mezinárodní železniční koridor (dnes E40) s negativními důsledky na oživení hospodářství regionu • Negativní ovlivnění zájmů investorů o lokalizaci přímých investic v regionu v důsledku celkově nízké úrovně dopravní a technické infrastruktury regionu • Zhoršování dopravní obsluhy některých mikroregionů veřejnou dopravou spojené s omezováním a rušením nerentabilních autobusových a vlakových spojů • Zpoždění výstavby kanalizačních sítí a ČOV s negativními důsledky na čistotu povrchových vod v odlehlých částech regionu • Očekávaný deficit ve výkonu trafostanic v několika lokalitách v rámci elektrické sítě s nutností vybudovat nové trafostanice • Přeshraniční nekoordinovanost priorit ve výstavbě dopravní infrastruktury. 	

SWOT ANALÝZA EUROREGIONU GLACENIS	OBLAST D - ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	LIST: 4 LISTŮ: 6
SILNÉ STRÁNKY	PŘÍLEŽITOSTI	
<ul style="list-style-type: none"> • Zpracované genery územních systému ekologické stability (ÚSES) téměř pro celé území regionu • Relativně čisté ovzduší s podprůměrnou produkcí emisí škodlivin s klesající tendencí • Postupné zlepšování čistoty povrchových vod, zejména v důsledku omezení intenzivní zemědělské výroby (hnojení), s převažující hodnotou II. třídy čistoty • Existence bohatých podzemních zdrojů pitné vody s vyhlášením několika oblastí přirozené akumulace vod • Existence zvláště chráněných území, národních parků, přírodních rezervací atd. • Krajinářsky hodnotné území s příznivým geomorfologickým profilem, relativně málo narušené v horských a podhorských oblastech • Mezinárodní význam CHKO Jeseníky, unikát (Severní) Moravy 	<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšení ovzduší v lokálním měřítku náhradou fosilních paliv plynem • Pokračování v realizaci programů reviatlizace říčních systémů včetně opatření na ochranu proti povodním • Provedení revize ochranných pásem vodních zdrojů podle platných právních předpisů se zavedením věcných břemen na pozemky patřící do těchto ochranných pásem • Zlepšení ekologické stability krajiny realizací ÚSES • Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny zejména v rekreačních oblastech regionu s cílem zvýšit atraktivnost území pro cestovní ruch • Přizpůsobení způsobu zemědělského hospodaření na půdě potřebám ochrany ekologické stability krajiny, zejména zamezení vodní eroze • Nastartování procesu revitalizace lesních ekosystémů • Posílení mimoprodukčních funkcí lesů • Rozvoj specifických forem cestovního ruchu ve vztahu k CHKO • Posílení mimoprodukčních funkcí lesa. • Zavádění recyklačních technologií. • Podpora netradičních a obnovitelných zdrojů energie 	
SLABÉ STRÁNKY	OHROŽENÍ	
<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná protivodňová opatření na vodních tocích • Nedostatečné odkanalizování sídel a čištění odpadních vod negativně ovlivňující kvalitu vody v povrchových tocích • Neprovedená revize ochranných pásem vodních zdrojů a nezřízená věcná břemena k pozemkům na nich ležícím • Vodní eroze v důsledku minulého, dosud přežívajícího způsobu zemědělského hospodaření • Existence černých skládek odpadů • Rozpad horských, lesních ekosystémů. • Nedostatečná technická infrastruktura zatěžují životní prostředí. • Nevhodná druhová skladba lesních porostů. • Neřešené staré ekologické zátěže. • Absence infrastruktury cestovního ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zpoždování plynofikace v menších sídlech regionu s rekreační funkcí a pokračující znečišťování ovzduší v těchto obcích z fosilních paliv • Znečišťování ovzduší nárůstem automobilové dopravy • Nebezpečí dalších velkých povodňových škod v důsledku opožděné realizace potřebných protivodňových opatření • Další zvyšování znečištění povrchových vod v důsledku zpoždění ve výstavbě kanalizačních sítí a ČOV • Znehodnocení vodních zdrojů z titulu neplnění funkce ochranných pásem vodních zdrojů • Zpoždování realizace územních systémů ekologické stability v důsledku nevyřešených legislativních a majetkových otázek a nedostatku finančních prostředků • Nebezpečí rozsáhlé devastace lesů, zejména v horských oblastech regionu, poškozených dálkovými přenosy emisí z českých, německých a polských tepelných elektráren • Zakládání dalších "černých skládek" v důsledku nízkého ekologického vědomí obyvatelstva • Ohrožení zdraví a prostředí kontaminace z dosud nereaktivovaných a nemonitorovaných skládek odpadu 	

SWOT ANALÝZA EUROREGIONU GLACENSIS	OBLAST E - CESTOVNÍ RUCH	LIST: 5 LISTŮ: 6
SILNÉ STRÁNKY	PŘÍLEŽITOSTI	
<ul style="list-style-type: none"> • Množství přírodních zajímavostí, kulturních a historických památek. • Rozmanitý ráz krajiny. • Možnosti zimní i letní rekreace. • Vybudovaná základní technická a turistická infrastruktura, jejíž rozmístění odpovídá sídelní struktuře a rekreačním funkcím obcí tak, jak se historicky postupně vyvinuly • Ekonomická dostupnost služeb cestovního ruchu pro zahraniční návštěvníky • Významný potenciál architektonických a uměleckých památek církevní i světské • Významný potenciál návštěvníků z Německa a Polska. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cestovní ruch má předpoklady stát se významným zdrojem příjmů regionu s výrazným multiplikačním efektem pro rozvoj regionální ekonomiky (obchod, služby, řemesla, doprava, stavebnictví aj.) • Podporování dalšího rozvoje individuální rekreace v regionu mimo nejvytíženější horská turistická střediska • Rozvoj konjunkturálních forem cestovního ruchu (kromě tradičních programů) - jízda na koni, rybaření, myslivost, kulturní turistika, vzdělávací turistika apod. • Propojení rekreačních oblastí na české a polské straně hranice a rozvoje společných projektů cestovního ruchu • Další rozvoj silně poptávaných tradičních oblastí cestovního ruchu-zimního lyžování a letní horské turistiky-rozšířením nabídky ubytovacích a stravovacích kapacit zejména vyšších kategorií a zlepšením propagace v národním a mezinárodním měřítku • Energetické zemědělství, využití obnovitelných zdrojů 	
SLABÉ STRÁNKY	OHROŽENÍ	
<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné dopravní napojení a kapacitní vybavení rekreačních oblastí • Celkově nízký potenciál sektoru cestovního ruchu • Nedostatky v komunální infrastruktuře (kanalizace, ČOV, plynofikace, veřejné vodovody) • Nepřitažlivá vizuální stránka některých měst a obcí • Nerovnoměrné rozmístění ubytovacích kapacit • Kvalitativní aspekty nabídky v oblasti ubytování a gastronomie (nízká kvalita, malá rozmanitost, nedostatečná vybavenost) • Absence ucelených produktů a produktové politiky na nabídkové straně cestovního ruchu • Neprofesionalita služeb v cestovním ruchu • Absence aktivit pro vzdělávání v cestovním ruchu • Absence komplexního informačního a orientačního systému cestovního ruchu v regionu • Nedokončená realizace cykloturistických tras • V některých oblastech nedostatečný počet a kapacita hraničních přechodů • Špatný stav památek a historických objektů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pokračující devastace městského prostředí a zhoršování vizuální stránky měst a obcí (zanedbanost, nečistota, architektonické prohřešky) • Pokračující nekvalitní vnější dopravní napojení rekreačních oblastí • Odliv části poptávky ze zahraničí v důsledku nenalezení kvalitních standardů na straně nabídky • Pokračující nedostatečná nabídka ubytovacích a gastronomických služeb co do kvality a požadovaného standardu • Nedostatečně rychle se rozvíjející nabídka ucelených produktů cestovního ruchu cíleně orientovaných na různé skupiny klientů • Nedostatečně rychle se rozvíjející adekvátní organizační, řídicí a informační infrastruktura pro cestovní ruch 	

SWOT ANALÝZA EUROREGIONU GLACENSIS	OBLAST F - ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVSKÉHO PROSTORU	LIST: 6 LISTŮ: 6
SILNÉ STRÁNKY	PŘÍLEŽITOSTI	
<ul style="list-style-type: none"> • Vhodné podmínky pro agroturistiku • Dlouholeté tradice v zemědělství • Návaznost na zpracovatelský průmysl • Kvalitní plemenný a chovný materiál • Zemědělské podniky řeší z části zaměstnanost venkova. • Dobře se rozvíjející ekologické zemědělství. 	<ul style="list-style-type: none"> • Příhraniční spolupráce s Polskem • Nalezení vhodných způsobů využití specifických geografických a přírodních podmínek • Pěstování technických plodin a energetických plodin • Chov ovcí a masného skotu, revitalizace vodního hospodářství • Využití kapacit pro řemeslnou a zpracovatelskou výrobu a pro služby • Poptávka po poradenství - zejména zaměřeném na restrukturalizaci podnikání • Zalesňování pozemků nevhodných pro zemědělskou výrobu • Budování obytných center • Využití dřevní hmoty • Využití agroturistiky jako alternativního zdroje příjmu 	
SLABÉ STRÁNKY	OHROŽENÍ	
<ul style="list-style-type: none"> • Velká část zemědělské půdy leží ve znevýhodněných oblastech (CHKO, pásma ochrany vodních zdrojů,...) • Není koordinována realizace zemědělské produkce • Nejsou stabilizovány vztahy mezi producenty a zpracovateli • Neexistují organizace zaměřené na obchodování zemědělskou produkcí (obchodní centra) • Nájemní vztahy převažují nad vlastnickými • Nedostatek volného kapitálu, často hrozí předlužení, úvěrový potenciál je vyčerpán • Začíná se projevovat nedostatek schopných motivovaných mladých lidí • V mnoha podnicích chybí progresivní manažeři • Špatná infrastruktura na venkově - dopravní obslužnost, komunikace, chybí obchodní síť, nedostatečné ubytovací kapacity • Značný podíl obtížně přístupných a obtížně obdělátných ploch v oblasti Jeseníky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoký podíl zemědělských pozemků zařazených do ochranných pásem, CHOPAV a národních parků • Zadluženost mnoha podniků při klesajícím objemu tržeb • Vylidňování venkova • Zhoršující se demografická struktura • Nedostatečně rychlý postup restrukturalizace zemědělských podniků • Místní erozní ohrožení půdy • Další ztracení venkovské identity a pospolitosti jako významných prvků pro fungování vesnic a venkovského prostoru • Ohrožení vysokohorských lesů a zachování horní hranice lesa (nedostatečná obnova). 	

III. STRATEGICKÁ VIZE A GLOBÁLNÍ CÍLE

III. STRATEGICKÁ VIZE A GLOBÁLNÍ CÍLE

Strategická vize

Současná situace v Euroregionu Glacensis a dostupné analytické poznatky indikují nezbytnost oživení hospodářství a charakteru života regionu.

Existující lokální stagnace ekonomických aktivit a zhoršování situace na trhu práce vyžaduje podstatnou změnu výkonnosti a efektivnosti hospodářství regionu a zvýšení využití rozvojového potenciálu území regionu (vazba na Polsko).

To se transformuje především do potřeby změny hospodářské struktury regionu, která bude mít za následek rozvoj perspektivních oborů zpracovatelského průmyslu, rozvoj služeb, cestovního ruchu a zejména posílení dopravní infrastruktury, což povede ke zkvalitnění podmínek a kultury života obyvatelstva.

Základním motivem strategické vize je proto hospodářský a sociální růst v regionálním a místním měřítku. Pro jejich naplnění je nutná podpora a rozvoj základních životaschopných místních aktivit, zapojení prostorově mobilních i nemobilních výrobních faktorů do regionální ekonomiky a odstranění růstových úzkých profilů, zejména v infrastruktuře.

V rámci takto formulované strategické vize budou selektivně uplatňovány dva nosné rozvojové scénáře, respektující diferencovanost rozvojových podmínek území Euroregionu Glacensis.

První rozvojový scénář je koncentrován na lokalizovaná sídelní centra. Je orientován na využití silných stránek v kombinaci s potlačováním slabých stránek. Primární orientace bude na podporu konkurenceschopnosti domácích podnikatelských subjektů, což ovšem nevylučuje aktivity cílené na přilákání zahraničních investorů. Pozitivní synergické efekty jsou předpokládány zejména ve vztahu k zaměstnanosti obyvatelstva. V rámci scénáře je věnována pozornost zejména zpracovatelskému průmyslu a cestovnímu ruchu.

Druhý rozvojový scénář je koncentrován na podporu rozvoje okrajových oblastí regionu. Jeho dlouhodobým cílem nemůže být jejich ekonomické vyrovnání s oblastmi s nejlepšími rozvojovými předpoklady, nýbrž udržení přiměřené rozvojové dynamiky zabezpečující pozitivní vývoj příjmů obyvatelstva těchto oblastí. Z věcného hlediska je scénář zaměřen především na překonávání slabých stránek prostřednictvím opatření řešících rozvojové problémy plošných ekonomických aktivit. V rámci scénáře je pozornost zaměřena zejména na primární sektor (zemědělství, lesnictví) s integrací ekonomických a environmentálních faktorů (využití zemědělské výroby pro pěstování energetických plodin, ekologické zemědělství, zvyšování ekologické stability krajiny, mimoprodukční funkce zemědělství).

Filozofie strategie předpokládá mobilizaci vnitřního potenciálu regionu s maximálním využitím vlastních zdrojů a je založena na uplatnění těchto principů:

- povzbuzování nových ekonomických aktivit v regionu
- integrace okrajových lokalit do hlavního proudu rozvoje (integrované rozvojové úsilí na celém území regionu)
- zapojení rozhodujících činitelů, t.j. soukromých, veřejných i nestátních institucí do rozvojové strategie

- využívání mechanismů místní iniciativy k vyvolání potřebných akcí a jejich realizaci.

Na základě výše uvedené strategické vize rozvoje regionu byly formulovány **základní a dílčí globální cíle.**

Základní globální cíl:

Podporovat ekonomické, sociální a kulturní povznesení regionu především prostřednictvím aktivizace jeho vnitřních rozvojových a růstových možností.

Dílčí globální cíle:

- Využití regionálních specifických výhod a rozvojových možností k oživení hospodářství a rozvoji nových ekonomických aktivit.
- Eliminace geografické izolace regionu odstraňováním bariér a úzkých míst v infrastruktuře a jeho napojením na mezinárodní komunikační síť.
- Využití regionálního potenciálu a přírodně-historických památek ke zvýšení celkové úrovně cestovního ruchu.
- Zkvalitnění organizovanosti podnikatelského sektoru a přitažení zahraničních investic do regionu.
- Další zlepšování kvality životního prostředí a obnova venkova.

**IV. STRATEGICKÉ CÍLE,
SMĚRY A ROZVOJOVÉ
AKTIVITY**

Základní globální cíl

Dílčí globální cíle

Problémové okruhy

Strategické cíle

A. PRŮMYSL, OBCHOD, SLUŽBY

Většina osob zaměstnaných v průmyslu je zaměstnána v podnicích zpracovatelského průmyslu. Základem rozvoje průmyslu regionu proto bude revitalizace zpracovatelského průmyslu. Výhodou je jeho široce diversifikovaná odvětvová struktura a převaha menších podniků. Využít by se mělo tradic zpracovatelského průmyslu v regionu a zázemí kvalifikovaných pracovních sil.

Zaměření průmyslu regionu na zpracovatelská odvětví, zejména textilní průmysl, přináší rizika – silná konkurence z dovozu, produkce je jen v omezené míře konkurenceschopná na vnitřním i zahraničních trzích. Podpora proto bude směřovat na posílení konkurenceschopnosti podniků, zvyšování exportních možností, hledání investorů zejména zahraničních, restrukturalizaci.

Mimo revitalizaci zpracovatelského průmyslu musí být v regionu podporován rozvoj nových podnikatelských aktivit. Základním podpůrným nástrojem tu bude příprava ploch vhodných k podnikání, jejich vybavení infrastrukturou, fungující podnikatelská infrastruktura a služby pro podnikatele.

Pro rozvoj malého a středního podnikání je nutno využít všech vnitřních možností regionu. Úroveň řemesel a služeb a jejich podíl na hospodářství regionu jsou nedostatečné. Perspektivní je např. jejich zaměření na rozvoj cestovního ruchu.

Globálním cílem rozvoje hospodářství regionu je zvýšení v regionu vytvářeného HDP, daňové výtěžnosti a mzdové úrovně, které jsou v současné době oproti úrovni ČR podprůměrné.

A. PRŮMYSL, OBCHOD, SLUŽBY

A.1 Revitalizace a zvýšení konkurenceschopnosti průmyslu, obchodu a služeb

A.1.1
Rozvoj podnikatelského
servisu

A.1.2
Posílení
vědeckovýzkumných
činností, navazujících na
průmyslová odvětví
regionu

A.1.3
Výchova mladých
pracovníků v
požadovaných profesích a
kvalifikaci

A.1.4
Podpora exportu podniků
zpracovatelského průmyslu
regionu

A.1.5
Rozvoj hospodářské a
obchodní příhraniční
spolupráce s Polskem

A.2 Rozvoj nových podnikatelských aktivit

A.2.1
Podpora nových
podnikatelských záměrů
pro MSP

A.2.2
Příprava ploch pro rozvoj
podnikatelských činností a
jejich nabídka investorům

A.2.3
Poradenství pro investory,
vč. přípravy
podnikatelských záměrů

A.3 Rozvoj živnostenského podnikání v obcích regionu

A.3.1
Rozvoj služeb a
podpůrných akcí pro
živnostníky

A.3.2
Rozvoj vzdělávacích a
rekvalifikačních programů
zaměřených na živnostníky

A.3.3
Program malých úvěrů

A.1 REVITALIZACE A ZVÝŠENÍ KONKURENCESCHOPNOSTI PRŮMYSLU, OBCHODU A SLUŽEB

V průmyslové výrobě má dominantní postavení zpracovatelský průmysl, v něm je zaměstnáno cca 93% z osob zaměstnaných v průmyslu. Má široce diversifikovanou odvětvovou strukturu, nejvýznamnější je textilní výroba, výroba strojů a zařízení a výroba nábytku, v subregionu Jesenicko dále hutnictví, strojírenství a těžba. Převažují menší podniky, které jsou rozmístěny v podstatě ve všech okresech. Jejich značná část má dlouhodobé tradice a zázemí kvalifikovaných pracovních sil.

Zaměření průmyslu regionu na zpracovatelská odvětví, přináší rizika – silná konkurence z dovozu, nutnost exportovat značnou část produkce, která je však jenom v omezené míře konkurenceschopná.

Pro další rozvoj regionu je nezbytné nastartování intenzivního rozvoje alespoň některých stávajících podniků, využití jejich tradic a kvalifikovaných pracovních sil. Výhodou je široká odvětvová struktura a převaha malých a středních podniků, které by měly být adaptabilní a flexibilní.

A.1.1 Rozvoj podnikatelského servisu

Rozvojové aktivity:

- ◆ Rozvoj regionálních poradenských a informačních center
- ◆ Pomoc při přípravě podnikatelských plánů a projektů
- ◆ Pomoc při marketingu a propagaci podnikatelských projektů
- ◆ Pomoc při realizaci opakovatelných projektů
- ◆ Pomoc při hledání investorů
- ◆ Podpora vzniku nových poradenských institucí pro zakládání a rozvoj MSP
- ◆ Podpora rozvoje a zkvalitňování komerčních služeb pro podnikatele
- ◆ Vybudování Regionálního podnikatelského centra

Zúčastněné subjekty: RDA, hospodářská komora, města a obce, podnikatelské subjekty, RPICy, úřady práce, krajské úřady,

A.1.2 Posílení vědeckovýzkumných činností navazujících na průmyslová odvětví regionu

Rozvojové aktivity:

- ◆ Podpora rozvoje služeb pro podniky v oblasti vědy, výzkumu a nových technologií
- ◆ Podpora zřizování center transferu technologií pro MSP
- ◆ Vytvoření vědecko-technologického parku v těsné návaznosti na vysoké školy a další výzkumná a vývojová pracoviště v regionu

Zúčastněné subjekty: vysoké školy, výzkumná a vývojová pracoviště podniků, obce a města, SVK

A.1.3 Výchova mladých pracovníků v požadovaných profesích a kvalifikaci

Rozvojové aktivity:

- ◆ Ovlivňování veřejnosti k zájmu o perspektivní obory zpracovatelského průmyslu
- ◆ Zpřístupnění a propagace příslušných učňovských oborů
- ◆ Zpřístupnění rekvalifikací v příslušných oborech
- ◆ Vybudování multifunkčního objektu PolyInfo pro motivaci mládeže a veřejnosti pro průmyslová odvětví

Zúčastněné subjekty: školy, úřady práce, podniky a podnikatelské subjekty

A.1.4 Podpora exportu podniků zpracovatelského průmyslu regionu

Rozvojové aktivity:

- ◆ Poskytování zahraničně-obchodních informací pro podnikovou sféru
- ◆ Poradenské služby pro oblast exportu
- ◆ Využívání státních podpůrných prostředků exportu na regionální úrovni
- ◆ Propagace regionu a jeho produktů v zahraničí

Zúčastněné subjekty: hospodářská komora, podniky a podnikatelské subjekty, RDA

A.1.5 Rozvoj hospodářské a obchodní příhraniční spolupráce s Polskem

Rozvojové aktivity:

- ◆ Vytvoření informačních a koordinačních center v partnerských regionech s poskytováním informačních a poradenských služeb
- ◆ Koordinace rozvoje dopravní, technické a podnikatelské infrastruktury na regionální úrovni
- ◆ Pořádání společných konferencí k tématice hospodářské spolupráce
- ◆ Vytipování témat a projektů hospodářské spolupráce
- ◆ Podpora budování dalších hraničních přechodů pro pěší dopravu, osobní vozidla a nákladní vozidla do 6 t

Zúčastněné subjekty: hospodářská komora, agrární komora, obce a města, RDA

A.2 ROZVOJ NOVÝCH PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT

Pro celé území euroregionu se postupně zpracovává a schvaluje územně plánovací dokumentace, která vyčleňuje rovněž plochy pro rozvoj podnikatelských aktivit. Jedním z nejučinnějších způsobů podpory rozvoje podnikání je příprava těchto ploch pro podnikatele, jejich vybavení infrastrukturou.

Brzdou rozvoje podnikání v regionu je v současné době malá organizovanost podnikatelského sektoru, nízká úroveň služeb pro podnikatele a podnikatelské infrastruktury.

Zvýšení úrovně organizovanosti podnikatelského sektoru, zejména zdokonalení činnosti hospodářských komor, přispěje k rozvoji podnikatelského sektoru. Rovněž zkvalitňování poradenských služeb napomůže startu mnohých nových firem a jejich dlouhodobého fungování.

A.2.1 Rozvoj nových podnikatelských záměrů pro malé a střední podniky

Rozvojové aktivity:

- ◆ Podpora zakládání nových MSP
- ◆ Pomoc při realizaci nových podnikatelských záměrů
- ◆ Inicivace vytváření podnikatelské infrastruktury pro MSP
- ◆ Modernizace opuštěných nebo nedostatečně využívaných budov pro podnikatelské účely

Zúčastněné subjekty: hospodářská komora, obce a města, RDA, podnikatelské subjekty

A.2.2 Příprava ploch pro rozvoj podnikatelských činností a jejich nabídka investorům

Rozvojové aktivity:

- ◆ Výběr vhodných pozemků pro investory
- ◆ Podpora technické přípravy pozemků a jejich vybavení inženýrskými sítěmi (zainvestování pozemků)
- ◆ Nabídka připravených pozemků velkým investorům prostřednictvím marketingu
- ◆ Příprava specifické strategie rozvoje podnikatelských aktivit ve velkoplošných chráněných územích

Zúčastněné subjekty: obce a města, RDA, CHKO, KRNAP

A.2.3 ~~Poradenství pro investory vč. přípravy podnikatelských záměrů~~

Rozvojové aktivity:

- ◆ Dokončení pasportizace a aktualizace katalogu nabídky nemovitostí pro podnikatelské účely a investory
- ◆ Vytvoření katalogu nabídky nemovitostí v regionu pro podnikatelské účely a investory

A.3 ROZVOJ ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKÁNÍ V OBCÍCH REGIONU

V posledních letech však dochází ke zpomalování rozvoje MSP v euroregionu a k častému zániku existujících firem. Negativní důsledky na životní úroveň obyvatelstva i na rozvoj obchodu a služeb má zřejmě i to, že mzdy v regionu jsou celkově nižší oproti průměru ČR. Ovlivňuje to i příjmy orgánů státní správy a samosprávy a jejich možnosti podpory rozvoje podnikání.

Přitom zaměstnanost ve službách je ještě relativně nízká. Perspektivní jsou zejména služby v oblasti cestovního ruchu, pro jehož rozvoj má euroregion jedny z nejlepších podmínek v ČR.

Nezbytnou podmínkou pro rozvoj živností a jejich dlouhodobější existenci je kvalitní síť poradenských institucí, které m.j. pomohou potenciálním živnostníkům zpracovat kvalitní podnikatelský záměr. Účinná je rovněž rekvalifikace nezaměstnaných.

A.3.1 Rozvoj služeb a podpůrných akcí pro živnostníky

Rozvojové aktivity:

- ◆ Podpora ze strany hospodářské komory
- ◆ Propagace a realizace vybraných projektů
- ◆ Rozvoj regionálních poradenských a informačních center
- ◆ Podpora profesních struktur
- ◆ Organizování podpůrných aktivit pro živnostníky (podnikatelských fór, výstav, burz práce apod.)

Zúčastněné subjekty: hospodářská komora, obce a města, kraje, RPIC, úřady práce

A.3.2 Rozvoj vzdělávacích a rekvalifikačních programů zaměřených na živnostníky

Rozvojové aktivity:

- ◆ Podpora ze strany hospodářské komory
- ◆ Výběr a realizace vybraných vzdělávacích programů
- ◆ Výběr a realizace vybraných rekvalifikačních programů
- ◆ Zkvalitnění stávajících institucí zabezpečujících vzdělávací služby a training

Zúčastněné subjekty: hospodářská komora, města a obce, kraje, úřady práce, vzdělávací firmy

A.3.3 Program malých úvěrů

Rozvojové aktivity:

- ◆ Vypracování projektu pro poskytování malých úvěrů, jeho ověření a realizace
- ◆ Nalezení institucionálního řešení a finančních zdrojů vč. ověření možnosti využití programů EU
- ◆ Ověřování možnosti využití rizikového kapitálu a jiných podpůrných kapitálových zdrojů

Zúčastněné subjekty: bankovní sféra, města a obce, kraje, hospodářská komora

B. LIDSKÉ ZDROJE

Prioritním cílem strategie rozvoje euroregionu je vytvořit pro bydlící obyvatelstvo dobré podmínky pro život – bydlení, práci, služby i rekreaci.

Úroveň vzdělanosti obyvatelstva je v současné době oproti průměru ČR podprůměrná, bude proto nutno sledovat její zvýšení a to zejména v odlehlých regionech.

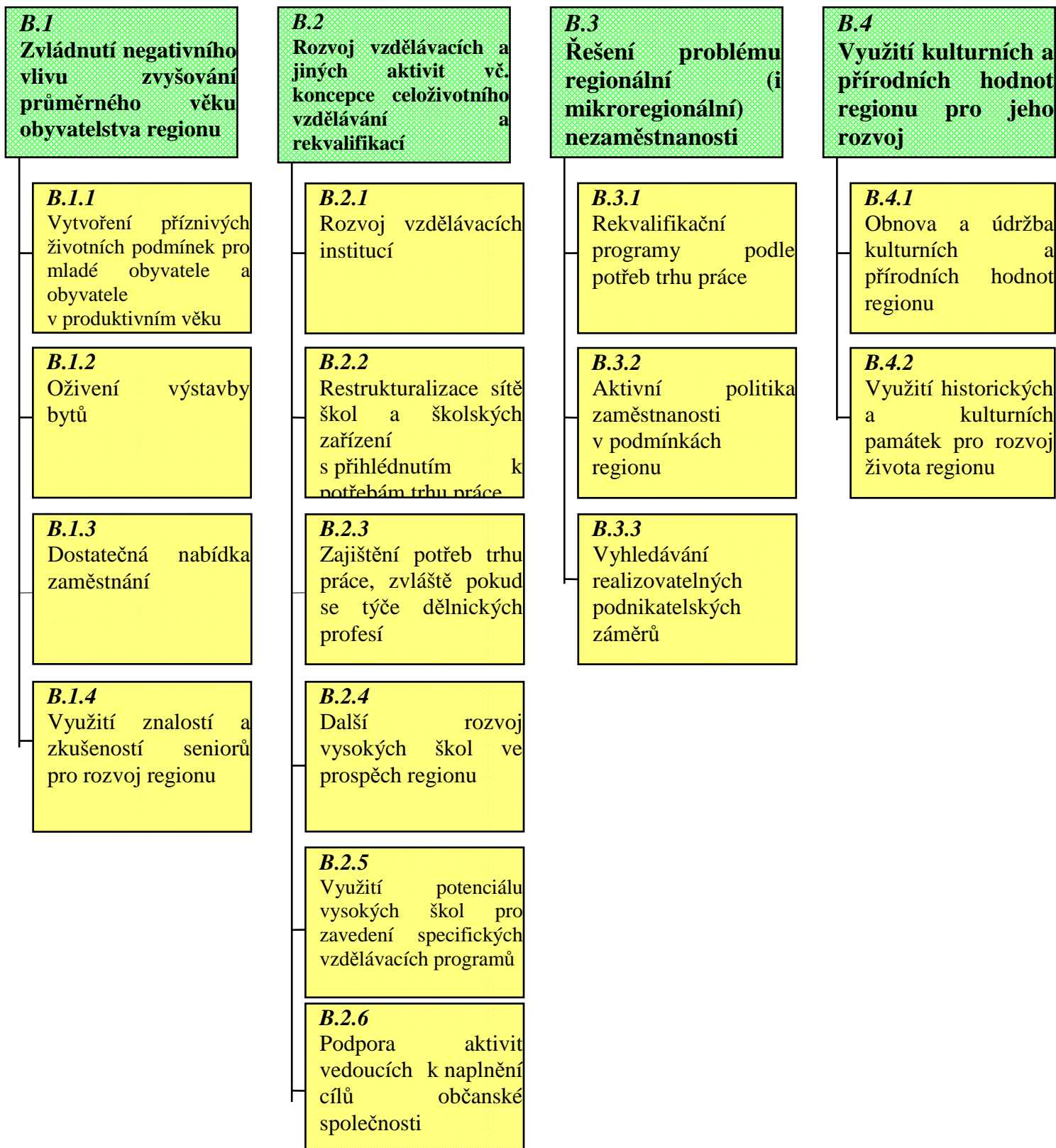
Školský systém, zejména zaměření středních škol, bude přizpůsobován potřebám trhu práce. K tomu bude nutno zajistit spolupráci mezi podnikateli a školskými orgány, která povede k jejich informovanosti o potřebách podniků z hlediska kvalifikace a profesí absolventů.

Vzhledem k vývoji demografické struktury obyvatelstva bude nutno řešit problémy spojené s prodlužováním průměrného věku obyvatel a s celkovým stárnutím obyvatelstva zejména na venkově. Cílem je prodlužovat aktivní věk obyvatel a k tomu zaměřit propagaci zásad zdravého způsobu života a vytváření podmínek pro jejich uplatnění v obcích a městech. Nezbytné je na jedné straně zkvalitnění péče o seniory, ale na druhé straně vytváření dobrých životních podmínek pro mladé rodiny s dětmi.

Řešení problémů nezaměstnanosti bude v podstatě probíhat standardními způsoby, to je progresivně pojatými rekvalifikačními programy a aktivní politikou zaměstnanosti.

Region je mimořádně bohatý na kulturní, historické a přírodní hodnoty. Prioritním cílem je udržení jejich funkčnosti a využívání ve prospěch regionu – v rámci cestovního ruchu i pro obohacení života obyvatel.

B. LIDSKÉ ZDROJE

B.1 ZVLÁDNUTÍ NEGATIVNÍHO VLIVU ZVYŠOVÁNÍ PRŮMĚRNÉHO VĚKU OBYVATELSTVA V REGIONU

Euroregion má nepříznivou věkovou strukturu obyvatelstva, věkový průměr se zvyšuje rychleji než v ČR. Nepříznivá věková struktura je zejména v menších obcích.

Řešení tohoto problému má několik aspektů – je to především snaha o dosažení příznivější věkové struktury obyvatelstva tím, že budou vytvářeny dobré životní podmínky pro mladé rodiny s dětmi, dále vytváření podmínek pro prodlužování aktivního věku člověka, a konečně sociální péče o seniory.

Hlavní bariérou u prvního uvedeného aspektu je stagnující bytová výstavba a nepříznivý vývoj počtu trvale obydlených bytů, ovlivněný i úbytkem bytového fondu. Jedním ze základních strategických směrů je proto oživení bytové výstavby ve všech formách – výstavby obecních bytů, podpora individuální bytové výstavby a dalších. Důležitá bude rovněž dostatečná nabídka zaměstnání.

Prodlužování aktivního života člověka do seniorského věku má stránku subjektivní – zdravý způsob života, který by se měl ovlivňovat především rozšířením znalostí jeho principů, a dále stránku objektivní, to je vytváření podmínek v obcích a městech. Za důležité se v rámci strategie pokládá využití zkušeností a znalostí seniorů pro rozvoj regionu.

I když je v regionu dostatečná síť základních zařízení sociální péče, s ohledem na nepříznivý demografický vývoj a změny v pojetí sociální péče o seniory, je nutno rozvíjení různých forem péče o seniory věnovat pozornost.

B.1.1 Vytvoření příznivých životních podmínek pro mladé obyvatele a obyvatele v produktivním věku

Rozvojové aktivity:

- ◆ Zpracování analytických studií o situaci mladých obyvatel a o jejich potřebách
- ◆ Podpora zajištění bydlení pro mladé rodiny, především s dětmi
- ◆ Nabídka kvalitních životních podmínek ve městech a obcích pro mladé rodiny, především s dětmi
- ◆ Poskytování výhod mladým rodinám, především s dětmi, podle možností obcí
- ◆ Podpora aktivit pro řešení problematiky drog
- ◆ Podpora projektů na vznik zařízení a aktivit pro volný čas mládeže (kluby, kulturní střediska apod.)
- ◆ Realizace projektů a aktivit zaměřených na rozvoj tělovýchovy a sportu
- ◆ Propagace pozitivních stránek regionu pro povzbuzení vědomí sounáležitosti obyvatelstva s regionem

Zúčastněné subjekty: města a obce, nestátní organizace, sportovní organizace

B.1.2 Oživení výstavby bytů

Rozvojové aktivity:

- ◆ Výstavba obecních bytů s využitím dotací ze státního rozpočtu
- ◆ Podpora individuální bytové výstavby (levné pozemky, zajištění inženýrských sítí, úvěry)
- ◆ Nabídka připravených území pro výstavbu bytů projektovými developerům
- ◆ Podpora rekonstrukcí, modernizace a rozšiřování bytového fondu ve stávajících objektech
- ◆ Účelové sdružování měst a obcí pro výstavbu bytů s optimálním využitím veřejných zdrojů vč. státní podpory

Zúčastněné subjekty: města a obce, projektoví developři

B.1.3 Dostatečná nabídka zaměstnání

Rozvojové aktivity:

- ◆ Spolupráce úřadů práce, obcí a školských úřadů při zaměstnávání absolventů škol a mladých lidí
- ◆ Založení střediska pro nezaměstnanou mládež
- ◆ Využití podpůrných programů EU pro vytvoření nových pracovních míst pro mladé lidi
- ◆ Rekvalifikační a vzdělávací programy pro mladé lidi

Zúčastněné subjekty: města a obce, úřady práce, školské úřady, podniky, hospodářská komora

B.1.4 Využití znalostí a zkušeností seniorů pro rozvoj regionu

Rozvojové aktivity:

- ◆ Rozšiřování principů zdravého způsobu života vč. osvěty
- ◆ Modernizace zařízení a služeb pro seniory (penzióny, denní stacionáře, pečovatelská služba, kluby důchodců)
- ◆ Koncipování programu využití znalostí a zkušeností seniorů pro rozvoj regionu
- ◆ Založení střediska pro využití seniorů pro rozvoj regionu

Zúčastněné subjekty: obce a města, úřady práce

B.2 ROZVOJ VZDĚLÁVACÍCH A JINÝCH AKTIVIT VČETNĚ KONCEPCE CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ A REKVALIFIKACÍ

Úroveň vzdělanosti obyvatelstva (podíl obyvatel s vysokoškolským a úplným středoškolským vzděláním) regionu je výrazně nižší než je průměr ČR.

V regionu je široká síť středních škol. Problémem je, že specializace a počet absolventů nezohledňují reálné potřeby hospodářství regionu.

Zvýšení úrovně vzdělanosti obyvatelstva regionu je jedním ze základních strategických cílů. K tomu směřují všechny strategické směry stanovené v rámci daného strategického cíle. Důležitá je restrukturalizace sítě škol a školských zařízení podle potřeb trhu práce, zejména se jedná o zaměření a optimalizaci sítě středních škol. Dále rovněž zajištění potřeb trhu práce z hlediska profesní struktury učňů.

Problémem v současném dialogu mezi školstvím a trhem práce při hledání vzájemného souladu je to, že neexistují souborné informace o potřebě profesí ze strany podniků.

Další rozvoj vysokých škol by měl m.j. směřovat k jejich užšímu zapojení do života regionu, např. do významných regionálních rozvojových projektů. Rovněž se nabízí využití potenciálu vysokých škol pro zavedení specifických vzdělávacích programů, resp. university středního věku.

B.2.1 Rozvoj vzdělávacích institucí

Rozvojové aktivity:

- ◆ Zpracování koncepce celoživotního vzdělávání obyvatelstva regionu
- ◆ Rozvoj výuky jazyků a příslušných institucí
- ◆ Využití škol jako vzdělávacích a společenských center obcí
- ◆ Podpora alternativního školství

Zúčastněné subjekty: školské úřady, MŠMT, hospodářská a agrární komora, státní a nestátní vzdělávací instituce

B.2.2 Restrukturalizace sítě škol a školských zařízení s přihlédnutím k potřebám trhu práce

Rozvojové aktivity:

- ◆ Zpracování koncepce sítě středních škol v regionu
- ◆ Průběžné monitorování a vyhodnocování tendencí na trhu práce a potřeb rozvoje vzdělávání a rekvalifikací
- ◆ Seznamování veřejnosti s aktuální situací a tendencemi vývoje trhu práce
- ◆ Podpora optimalizace a restrukturalizace sítě středních škol v rámci regionu

Zúčastněné subjekty: školské úřady, MŠMT ČR, úřady práce, školy, hospodářská komora,

B.2.3 Zajištění potřeb trhu práce, zvláště pokud se týče dělnických profesí

Rozvojové aktivity:

- ◆ Zajištění informací o potřebě profesí ze strany podniků
- ◆ Zpracování prognózy vývoje potřeby profesí
- ◆ Průběžné vyhodnocování tendence vývoje trhu práce a potřeby vyučených v příslušných oborech
- ◆ Ovlivňování veřejnosti k zájmu o příslušné učňovské obory a profese
- ◆ Medializace poradenské podpory při volbě povolání
- ◆ Zpřístupnění rekvalifikací zájemcům o zaměstnání v potřebných oborech

Zúčastněné subjekty: úřady práce, školské úřady, zaměstnavatelé, hospodářská a agrární komora

B.2.4 Další rozvoj vysokých škol ve prospěch regionu

Rozvojové aktivity:

- ◆ Podpora zapojení špičkových odborníků z hospodářské sféry a veřejné správy do vzdělávacího procesu VŠ
- ◆ Koordinace studijních oborů se zaměřením na potřeby zaměstnavatelů v regionu
- ◆ Podpora internacionalizace výukových procesů na VŠ
- ◆ Zapojení VŠ do významných rozvojových projektů veřejného i soukromého sektoru
- ◆ Podpora mezinárodní výměny studentů a učitelů
- ◆ Příprava zavedení Evropského kreditního systému
- ◆ Zlepšení působení vysokých škol pro zkvalitnění života v regionu (zdravotnictví, vzdělávání, osvěta)
- ◆ Podpora vědecko-výzkumného a léčebného pracoviště pro využití těžkých částic v onkologii a radiobiologii

Zúčastněné subjekty: vysoké školy, zaměstnavatelé, města a obce, kraje, fakultní nemocnice

B.2.5 Využití potenciálu vysokých škol pro zavedení specifických vzdělávacích programů

Rozvojové aktivity:

- ◆ Rozvoj vzdělávání ve formě univerzity třetího věku
- ◆ Rozvoj vzdělávání v oboru sociálních profesí
- ◆ Rozvoj vzdělávání v problematice Evropské unie a evropské integrace

Zúčastněné subjekty: vysoké školy, MŠMT, města a obce, kraje

B.2.6 Podpora aktivit vedoucích k naplnění cílů občanské společnosti

Rozvojové aktivity:

- ◆ Zvýšení informovanosti veřejnosti o dění v regionu
- ◆ Podpora účasti veřejnosti na rozhodovací činnosti
- ◆ Podpora nevládních neziskových organizací

Zúčastněné subjekty: kraje, města a obce, nevládní neziskové organizace

B.3 ŘEŠENÍ PROBLÉMU REGIONÁLNÍ (I MIKROREGIONÁLNÍ) NEZAMĚSTNANOSTI

Několik faktorů může nepříznivě ovlivnit vývoj situace na trhu práce v regionu. Je to zejména vysoký podíl zaměstnanosti v textilním a oděvním průmyslu, dále vysoký podíl zaměstnanosti v zemědělství a nevýhodná demografická situace.

Pro zastavení nepříznivých trendů ve vývoji nezaměstnanosti a udržení její únosné míry se v rámci strategie navrhuje využít v podstatě standardních postupů – rekvalifikační programy podle potřeb trhu práce, orientované na specifické skupiny obyvatelstva a aktivní politika zaměstnanosti.

B.3.1 Rekvalifikační programy podle potřeb trhu práce

Rozvojové aktivity:

- ◆ Získávání informací o potřebách trhu práce z hlediska profesí a kvalifikace pracovníků
- ◆ Realizace rekvalifikačních programů orientovaných na specifické skupiny obyvatelstva (absolventi škol, zdravotně postižení - ZPS, ženy s malými dětmi, obtížně přizpůsobiví, dlouhodobě nezaměstnaní, ženy po návratu z mateřské dovolené)
- ◆ Zpřístupnění rekvalifikace zájemcům o změnu zaměstnání
- ◆ Zřízení centra pro rekvalifikaci dospělých

Zúčastněné subjekty: úřady práce, školské úřady, zaměstnavatelé, hospodářská a agrární komora

B.3.2 Aktivní politika zaměstnanosti (APZ) v podmínkách regionu

Rozvojové aktivity:

- ◆ Aplikace nástrojů APZ v podmínkách regionu
- ◆ Aplikace příslušných programů EU
- ◆ Vybudování “center nezaměstnaných”

Zúčastněné subjekty: úřady práce, města a obce, MPSV, MMR

B.3.3 Vyhledávání realizovatelných podnikatelských záměrů

Rozvojové aktivity:

- ◆ Získávání informací o podnikatelských záměrech
- ◆ Podpora podnikatelských záměrů z programu PALMIF
- ◆ Podpora podnikatelských záměrů prostřednictvím APZ

Zúčastněné subjekty: Hospodářská komora, RPIC, RDA, úřady práce, města a obce

B.4 VYUŽITÍ KULTURNÍCH A PŘÍRODNÍCH HODNOT REGIONU PRO JEHO ROZVOJ

Území Euroregionu Glacensis patří z hlediska kulturních a historických památek a přírodních hodnot k nejbohatším územím republiky. Čtvrtina plochy regionu byla vyhlášena za zvláště chráněná území

V euroregionu se realizuje široká škála hudebních, divadelních, tanečních a výtvarných aktivit, a to jak profesionálních, tak amatérských. Síť kulturních zařízení je rozsáhlá. Kulturním centrem regionu jsou města Hradec Králové a Pardubice, kam jsou soustředěna nejdůležitější profesionální umělecká zařízení.

Strategickým cílem je zajistit to, aby byly kulturní a historické hodnoty euroregionu v co možná největší míře využívány jak pro obohacení života obyvatel regionu, tak i pro jeho rozvoj. Předpokladem je dobrá údržba památek a podle potřeby i jejich obnova. Základním problémem zde bude zajištění potřebných finančních prostředků.

Využití kulturních a přírodních hodnot regionu v rámci cestovního ruchu by se mělo stát součástí nabízených programů. Využití těchto hodnot v rámci života obyvatel (kulturní a společenské akce, bydlení, obchod, služby, ...) by mělo být snahou všech místních i regionálních samosprávných orgánů i orgánů státní správy.

B.4.1 Obnova a údržba kulturních a přírodních hodnot regionu

Rozvojové aktivity:

- ◆ Zpracování koncepce obnovy údržby a využití historických a kulturních památek regionu
- ◆ Podpora projektů pro záchranu a obnovení historických a kulturních památek a přírodních hodnot
- ◆ Využití podpůrných programů EU, UNESCO a dalších národních a nadnárodních institucí
- ◆ Vypracování projektu regionálního podpůrného fondu pro údržbu a obnovu historických a kulturních památek regionu
- ◆ Institucionální řešení a shromáždění finančních prostředků pro podpůrný fond

Zúčastněné subjekty: města a obce, kraje, Památkový úřad, MK, podnikatelské subjekty

B.4.2 Využití historických a kulturních památek pro rozvoj kulturního života regionu

Rozvojové aktivity:

- ◆ Podpora využití historických a kulturních památek v rámci společenského života regionu a pro pořádání kulturních akcí (výstavy, koncerty, divadlo)
- ◆ Podpora využití historických a kulturních památek pro běžný život obyvatel s respektováním požadavků památkové péče (bydlení, obchody, kostely, stravování, zařízení sociální péče)
- ◆ Podpora mezinárodní kulturní spolupráce
- ◆ Podpora kulturních akcí nadregionálního významu
- ◆ Podpora kulturních aktivit v okrajových částech regionu
- ◆ Podpora nekomerčních uměleckých aktivit
- ◆ Motivace místních umělců ke spolupráci na estetizaci životního prostředí regionu

Zúčastněné subjekty: města a obce, kraje, kulturní instituce a spolky

C. INFRASTRUKTURA

Zkvalitnění a zkapacitnění komunikací a ostatní technické infrastruktury umožní rozvoj podnikání v regionu, zlepší životní podmínky obyvatel regionu a zkvalitní jeho životní prostředí. Aktivita budou realizovány v pořadí dle stanovených priorit na příslušné úrovni řízení.

Základním strategickým požadavkem je zlepšení komunikačního napojení regionu na ostatní území ČR i zahraničí, jak silniční, tak i železniční. U silniční dopravy jde v první řadě o připojení Hradce Králové na dálniční síť, podporu dopravního spojení Wroclaw – Klodzko – Dolní Lipka – Brno – Vídeň R 43), ve druhé fázi o zabezpečení pokrytí území potřebnou sítí kapacitních silnic. U železnice jde o kvalitní a kapacitní napojení na budovaný rychlostní koridor, procházející Pardubicemi. V případě prodloužení splavnění Labe do Pardubic bude rovněž zapotřebí provést opatření k možnému využití efektivní vodní dopravy pro rozvoj regionu.

Železniční síť regionu je relativně hustá. Jejím úzkým místem je jednokolejná železniční trať Hradec Králové - Pardubice, na které je nutno provést opatření, která povedou k jejímu zprůchodnění pro nákladní dopravu.

Za zásadně důležitá se pro koncepci rozvoje dopravního systému regionu pokládají hlediska životního prostředí. Bude proto rozvíjena nejen silniční doprava, nýbrž i železniční doprava, a to jak osobní, tak i nákladní. V nákladní dopravě bude sledována možnost kombinované nákladní dopravy s využitím železnice. Významné bude rovněž napojení na mezinárodní letiště.

Veřejná hromadná doprava bude zabezpečovat dostatečnou dopravní obsluhu všech obcí regionu. Cílem je vytvoření integrovaného dopravního systému, který bude zajišťovat návaznost všech druhů dopravy uvnitř regionu i návaznost na dopravní systém okolních regionů.

C. INFRASTRUKTURA

C.1 Komunikační napojení regionu na ostatní území ČR

C.1.1
Napojení regionu na dálnice
a rychlostní komunikace

C.1.2
Vytvoření podmínek pro
intenzivní využívání rychlostního
železničního koridoru na
mezinárodní železniční
magistrále E40 pro osobní i
nákladní dopravu se zdrojem či
cílem v regionu

C.1.3
Vytvoření podmínek pro
ekonomické využití vodní
dopravy v případě splavnění
Labe do Pardubic jako jednoho
z podnětů oživení hospodářství
regionu

C.1.4
Efektivní využití železniční
sítě při napojení na
mimoregionální železniční
sít'

C.1.5
Zachování možnosti využití
letišť v Hradci Králové pro
civilní účely

C.2 Zlepšení úrovně technické a dopravní infrastruktury regionu

C.2.1
Rozšiřování a modernizace el.
sítí, plynovodů, sítí CZT,
veřejných vodovodů a
kanalizací a výstavba a
rekonstrukce ČOV

C.2.2
Podpora kombinované
nákladní dopravy se
zohledněním vazby na
vodní cestu a železniční
magistrálu E40

C.2.3
Vytvoření sítě
cykloturistických tras na
území regionu s návazností
na hraniční přechody do
Polska

C.2.4
Modernizace železniční sítě
regionu

C.3 Zkvalitnění veřejné hromadné dopravy regionu

C.3.1
Vytvoření integrovaného
systému veřejné hromadné
dopravy

C.3.2
Zabezpečení dopravní
obslužnosti všech obcí
regionu

C.3.3
Zajištění návaznosti veřejné
hromadné dopravy v rámci
regionu na dálkovou veřejnou
dopravu silniční i železniční

C.1 KOMUNIKAČNÍ NAPOJENÍ REGIONU NA OSTATNÍ ÚZEMÍ ČR

Zlepšení vnějšího komunikačního napojení regionu je základní podmínkou pro rozvoj regionu v rámci ČR i v rámci Evropy. Současné vnější komunikační napojení regionu je nedostatečné. Chybí zejména dostatečně kvalitní a kapacitní napojení na dálniční síť a na síť rychlostních komunikací republiky, což negativně ovlivňuje jak využití hospodářských možností regionu (včetně cestovního ruchu), tak i jeho životní prostředí – současné komunikace jsou nevyhovující a přetížené.

Na území Euroregionu existuje 10 silničních hraničních přechodů a 4 železniční přechody, jejich počet, zejména v oblasti Jeseníků a Orlických hor je ale nedostačující.

Nevýhodou je, že mezinárodní rychlostní koridor i potenciální vodní cesta, pokud bude Labe splavněno do Pardubic, vede mimo území regionu. Bude proto nutno v dopravní síti regionu realizovat taková opatření, aby obou těchto dálkových progresivních dopravních cest bylo možno efektivně využívat i pro dopravu se zdrojem nebo cílem na území regionu.

Otázka letiště pro region je problematická. Nabízí se možnost využívání vojenského letiště v Hradci Králové i pro civilní dopravu.

C.1.1 Napojení regionu na dálnice a rychlostní komunikace

Rozvojové aktivity:

- ◆ Dobudování dálnice D11 k Hradci Králové
- ◆ Prověření další výstavby dálnice D11 (směrem k Polsku) jako dálniční osy regionu nebo jako rychlostní komunikace
- ◆ Dobudování rychlostní komunikace R35
- ◆ Dobudování komunikace R43 Wrocław – Brno
- ◆ Dobudování komunikace I/44 Mohelnice – Šumperk - Mikulovice

Zúčastněné subjekty: kraje, MDS, RDA, Ředitelství silnic a dálnic

C.1.3 Vytvoření podmínek pro ekonomické využití vodní dopravy v případě splavnění Labe do Pardubic jako jednoho z podnětů oživení hospodářství regionu

Rozvojové aktivity:

- ◆ Zpracování technicko-ekonomické studie využití vodní dopravy
- ◆ Postupná realizace a využívání vodní dopravy

Zúčastněné subjekty: kraje, MDS, RDA, podnikatelské subjekty, Povodí Labe

C.1.4 Efektivní využití železniční sítě při napojení na mimoregionální železniční síť

Rozvojové aktivity:

- ◆ Návrh a realizace opatření v provozu železnice
- ◆ Obnovení železničních přeshraničních tratí (Otovice-Tlumaczow, Náchod-Kudowa Zdrój)
- ◆ Koordinace jízdních řádů příhraničních tratí v ČR a Polsku

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, České dráhy, RDA, další dopravci, euroregionální instituce

C.1.5 Zachování možnosti využití letiště v Hradci Králové pro civilní účely

Rozvojové aktivity:

- ◆ Zpracování technicko-ekonomické studie možnosti využití letiště v Hradci Králové pro osobní dopravu
- ◆ Realizace navržených opatření

Zúčastněné subjekty: kraje, MDS, obce a města, RDA

C.1.2 Vytvoření podmínek pro intenzivní využívání rychlostního železničního koridoru na mezinárodní železniční magistrále E40 pro osobní i nákladní dopravu se zdrojem či cílem v regionu

Rozvojové aktivity:

- ◆ Projektové řešení využívání rychlostního železničního koridoru v rámci regionu
- ◆ Modernizace napojení regionálních železničních tratí na budoucí mezinárodní železniční koridor (dnes E40)

Zúčastněné subjekty: kraje, MDS, RDA, České dráhy, další dopravci

C.2 ZLEPŠENÍ ÚROVNĚ TECHNICKÉ A DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY REGIONU

Současná technická infrastruktura regionu vykazuje řadu nedostatků, jak z hlediska potřeb obyvatel regionu, tak i z hlediska potřeb pro rozvoj cestovního ruchu a podnikání vůbec.

Za pozitivní lze považovat to, že se poměrně rychle rozšiřuje plynofikace domácností pro centrální zásobování teplem je ve větších městech mimo blokových kotelen využíváno parních elektráren, prakticky všechna města regionu mají čistírnu odpadních vod, probíhá rychlá digitalizace telekomunikační sítě, prakticky na celém území regionu lze přijímat TV signál celostátních stanic.

V regionu se však vyskytují závažné nedostatky, které se v důsledku nerovnoměrného vybavení částí regionu kumulují v některých, zejména okrajových venkovských oblastech.

Silniční síť regionu je poměrně hustá, jedná se však převážně o silnice II. a III. třídy (podíl silnic III. tř. je cca 65%), které vyžadují vysoké náklady na obnovu a údržbu.

Rovněž síť železnic je relativně hustá. Strategickým cílem je udržet provoz na všech železnicích, preferovat železniční dopravu před silniční, a to jak pro dopravu osobní, tak i pro dopravu nákladní. Podporovat kombinovanou nákladní dopravu s využitím železnic před silniční kamionovou dopravou. K tomu zpracovat studie, které prokáží nejvýhodnější způsob a teprve potom vybudovat potřebná zařízení, případně i logistické základny.

Pro rozvoj cykloturistiky je cílem vytvořit na území regionu síť cykloturistických tras s napojením na hraniční přechody do Polska a na trasy v sousedních regionech ČR.

C.2.1 Rozšiřování a modernizace elektrických sítí, plynovodů, sítí CZT, veřejných vodovodů a kanalizací a výstavba a rekonstrukce ČOV

Rozvojové aktivity:

- ◆ Postupná rekonstrukce zastaralých a nevyhovujících elektrických sítí
- ◆ Dokončení stavby “podorlického plynovodu” a dokončení plynofikace obcí
- ◆ Další rozšiřování a zkvalitňování veřejných vodovodů
- ◆ Dobudování chybějících ČOV dle direktivy EU a rozšiřování kanalizačních sítí
- ◆ Zkvalitnění údržby a rekonstrukcí silnic II. a III. třídy
- ◆ Dokončení digitalizace telekomunikační sítě regionu
- ◆ Další rozšiřování kombinované výroby elektřiny a tepla vč. rozšiřování soustav CZT
- ◆ Postupná rekonstrukce sítí CZT
- ◆ Zpracování energetických generelů měst a obcí

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, VAK, Telecom, VČE, VČP, Správa silnic, ČEZ, EOP

C.2.2 Podpora kombinované nákladní dopravy se zohledněním vazby na vodní cestu a železniční magistrálu E40

Rozvojové aktivity:

- ◆ Zpracování dlouholeté prognózy nákladní dopravy regionu vč. koncepce kombinované nákladní dopravy
- ◆ Vypracování studie proveditelnosti a projektové dokumentace
- ◆ Postupná realizace navržených opatření na základě rozhodnutí o prioritách
- ◆ Realizace logistické základny

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, MDS ČR, další dopravci, Povodí Labe

C.2.3 Vytvoření sítě cykloturistických tras na území regionu s návazností na hraniční přechody do Polska

Rozvojové aktivity:

- ◆ Vypracování studie proveditelnosti a projektové dokumentace
- ◆ Rozhodnutí o realizaci cykloturistických tras dle priorit
- ◆ Vybudování nových úseků a rekonstrukce stávajících cyklotras
- ◆ Budování “infrastruktury” v okolí cykloturistických tras
- ◆ Zabezpečení návaznosti cykloturistických tras na trasy v sousedních regionech a na hraniční přechody do Polska
- ◆ Vytvoření doplňujících služeb pro cykloturistiku

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, RDA, CHKO, KRNP, euroregionální instituce, KČT

C.2.4 Modernizace železniční sítě regionu

Rozvojové aktivity:

- ◆ Rekonstrukce nevyhovujících úseků tratí za účelem zvýšení traťové rychlosti
- ◆ Privatizace regionálních železničních tratí
- ◆ Modernizace zabezpečovacích zařízení a radiofikace tratí

Zúčastněné subjekty: ČD, kraje, obce a města, další provozovatelé tratí

C.3 ZKVALITNĚNÍ VEŘEJNÉ HROMADNÉ DOPRAVY

Omezování spojů veřejné hromadné dopravy jak autobusové, tak i železniční a její zdražování má několik důsledků. Např. to, že spolu se změnou životního stylu podporuje používání osobních automobilů s negativním vlivem na životní prostředí, což se zvláště negativně projevuje v oblastech s významnou rekreační funkcí. Zhoršuje se dopravní obslužnost obcí, což zejména u menších obcí přispívá k jejich vyliďňování a celkově ke zhoršování životních podmínek obyvatel, jejich možností dojížděky za prací, do škol, za ostatní vybaveností.

Situaci lze zlepšit pouze zkvalitněním veřejné hromadné dopravy. Postupně by měl být realizován integrovaný dopravní systém, který by zajistil návaznost všech druhů hromadné dopravy tak, aby poskytoval co nejkvalitnější dopravní možnosti. Důležitá je návaznost veřejné hromadné dopravy regionu na dálkovou veřejnou dopravu silniční a železniční, což by mělo m.j. zlepšit dopravní situaci v exponovaných rekreačních oblastech – zlepšit dosažitelnost rekreačních oblastí veřejnou hromadnou dopravou a vytvořit takové podmínky, aby to bylo pro rekreanty výhodnější než používání osobních automobilů.

Pro život na venkově a jeho obnovu je nezbytné zabezpečení dopravní obslužnosti všech obcí v potřebné míře.

Je zapotřebí také zvýšit dopravní obslužnost směrem do Polska.

C.3.1 Vytvoření integrovaného systému veřejné hromadné dopravy

Rozvojové aktivity:

- ◆ Vypracování projektu integrovaného dopravního systému (IDS) pro region s návazností na sousední regiony
- ◆ Vytvoření podmínek pro pilotní část IDS
- ◆ Vyhodnocení realizace pilotní části IDS
- ◆ Rozšíření realizace IDS na další části regionu
- ◆ Zkvalitnění poskytovaných služeb veřejné dopravy

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, ČD, ČSAD, další dopravci, MDS

C.3.2 Zabezpečení dopravní obslužnosti všech obcí regionu

Rozvojové aktivity:

- ◆ Vypracování studií dopravní obslužnosti se zohledněním rozvoje cestovního ruchu a turistiky
- ◆ Prevence rušení či omezování autobusových a vlakových spojů
- ◆ Využívání dotačních titulů pro nerentabilní spoje v rozsahu veřejného zájmu
- ◆ Sdružování obcí v zájmu efektivního využití dotačních titulů pro podporu veřejné dopravy
- ◆ Podpora spojů autobusové dopravy, sloužících ke svozu a odvozu k železničním stanicím

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, ČD, ČSAD, další dopravci

C.3.3 Zajištění návaznosti veřejné hromadné dopravy v rámci regionu na dálkovou veřejnou dopravu silniční i železniční

Rozvojové aktivity:

- ◆ Vypracování studie časové a místní návaznosti na dálkovou veřejnou dopravu
- ◆ Zohlednění časových a místních aspektů napojení na dálkovou veřejnou hromadnou dopravu (např. zabezpečení dopravy do středisek turistického ruchu regionu z území mimo region)
- ◆ Realizace navržených opatření v návaznosti na IDS

Zúčastněné subjekty: ČD, ČSAD, další dopravci, obce a města, kraje

D. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Cílem všech aktivit a činností je dosáhnout trvale udržitelného života v regionu.

Životní prostředí regionu je v rámci České republiky relativně kvalitní. V dalším vývoji by nemělo dojít k jeho zhoršení, v některých aspektech naopak ke zlepšení.

Zlepšit by se měla čistota ovzduší v zastavěném území v důsledku změny způsobu vytápění domácností. Celkově by mělo dojít ke zlepšení životního prostředí v obcích s významnou rekreační funkcí. Výrazně se zde zkvalitní čistota obce a úprava veřejných i soukromých prostranství a zahrad a přiblíží se úrovni v zemích EU.

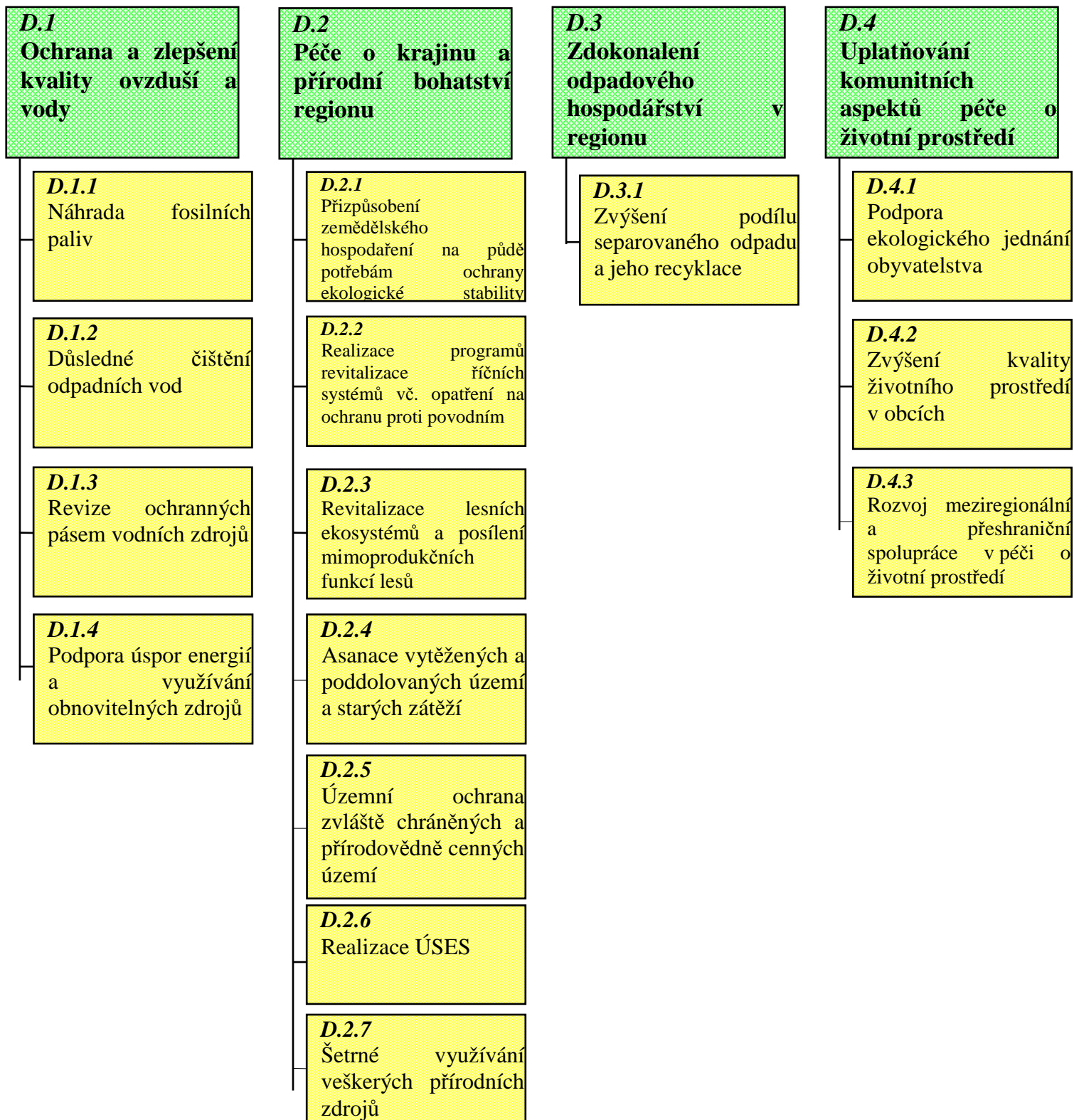
Čistota povrchových vod selepší v důsledku dalšího rozšíření čištění odpadních vod, postupně budou plněny podmínky EU. Ochranná pásma vodních zdrojů budou plnit svoji funkci. Budou respektovány limity platné pro zvláště chráněná území. Rovněž budou stanoveny a respektovány zásady ekologicky šetrné rekreace a cestovního ruchu.

Důležitá je další realizace celostátních programů, které významnělepší ekologickou stabilitu krajiny – realizace územních systémů ekologické stability, revitalizace vodních toků a revitalizace lesů.

Zemědělské hospodaření na půdě bude respektovat požadavky ekologické stability krajiny a bude se omezovat vodní eroze. Posílí se mimoprodukční funkce zemědělství zaměřené na údržbu krajiny.

Zásadním strategickým úkolem je rozšířit informovanost obyvatel o principech trvale udržitelného života a podnítit jejich zájem o životní prostředí.

D. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

D.1 OCHRANA A ZLEPŠENÍ KVALITY OVZDUŠÍ A VODY

Region patří k územím republiky s relativně čistým ovzduším bez velkých zdrojů znečištění. Čistotu ovzduší v zastavěném území zhoršuje lokální vytápění domácností fosilními palivy. To se postupně odstraňuje v návaznosti na rozšiřování plynofikace, které je však nerovnoměrné a některé části regionu výrazně zaostávají. Nejhorším znečišťovatelem ovzduší regionu byly dálkové přenosy emisí z elektráren, zejména z bývalé NDR a Polska, které zapříčinily emisní postižení lesů ve vyšších polohách.

Čistota povrchových vod regionu se postupně zlepšuje, zejména v důsledku omezení intenzivní zemědělské výroby a jejího hnojení. Většina povrchových toků vykazuje II. třídu čistoty. Situace se dále zlepšuje po rozšíření veřejné kanalizační sítě a ČOV.

Region disponuje bohatými podzemními zdroji pitné vody, je zde vyhlášeno několik oblastí přirozené akumulace vod. Jejich ochranu zhoršuje to, že nebyla provedena revize ochranných pásem podle platných předpisů a nebyla zřízena břemena k pozemkům patřícím do ochranných pásem vodních zdrojů.

D.1.1 Náhrada fosilních paliv

Rozvojové aktivity:

- ◆ Kontrola dodržování emisních limitů ze středních a velkých zdrojů znečišťování ovzduší
- ◆ Postupná náhrada pevných fosilních paliv v konkrétních lokalitách plynem, odsířenými kapalnými produkty, napojením na centrální zdroje, alternativními zdroji apod.

Zúčastněné subjekty: kraje, obce a města, VČP, MPO, Česká inspekce ŽP

D.1.2 Důsledné čištění odpadních vod

Rozvojové aktivity:

- ◆ Projektová příprava výstavby kanalizačních sítí a čistíren podle přijatých priorit
- ◆ Výstavba dalších kanalizačních sítí podle priorit
- ◆ Výstavba dalších čistíren odpadních vod podle priorit a plnění požadavků EU (vč. kořenových čistíren ve vhodných lokalitách)
- ◆ Důsledná kontrola a optimalizace nakládání s látkami škodlivými vodám zejména z oblasti průmyslové a zemědělské výroby

Zúčastněné subjekty: kraje, obce a města, správci toků, zemědělské a průmyslové podniky, SFŽP, Česká inspekce ŽP

D.1.3 Revize ochranných pásem vodních zdrojů

Rozvojové aktivity:

- ◆ Posouzení a upřesnění ochranných pásem vodních zdrojů
- ◆ Důsledná kontrola dodržování zásad zpřísněné ochrany vod v těchto pásmech
- ◆ Kontrola čerpání a vydatnosti podzemních vod

Zúčastněné subjekty: kraje, obce a města, katastrální úřady, správci toků, majitelé pozemků, Pozemkový fond, Katastrální úřad, Správy národních parků a CHKO

D.1.4 Podpora úspor energií a využívání obnovitelných zdrojů

Rozvojové aktivity:

- ◆ Iniciace vzniku podnikatelských projektů na využívání obnovitelných zdrojů energie a jejich úspor
- ◆ Rozvoj poradenské služby
- ◆ Propagace a realizace vybraných projektů
- ◆ Rozvoj programů podpory úspor energií
- ◆ Aplikace programů EU

Zúčastněné subjekty: kraje, obce a města, SFŽP, MPO, nevládní neziskové organizace

D.2 PÉČE O KRAJINU A PŘÍRODNÍ BOHATSTVÍ REGIONU

Velké bohatství regionu tkví v jeho krajině a přírodě. Čtvrtinu jeho plochy tvoří zvláště chráněná území – národní park Krkonoše, CHKO Orlické hory, Broumovsko, Český ráj, Jeseníky a přírodní rezervace a památky. Více než 40% území regionu je zalesněno. Zejména v horských oblastech regionu jsou však lesy imisně poškozeny v důsledku dálkových přenosů imisí. Pokud se nepodaří lesní ekosystémy revitalizovat, může dojít k rozšiřování jejich devastace.

Negativní vliv na ekologickou stabilitu krajiny měla socialistická velkovýroba a zemědělské hospodaření, někde dosud přežívající, v jejichž důsledku se výrazně projevuje zejména vodní eroze.

Ke zlepšení stavu přírody a krajiny přispěje realizace celostátních programů - vytváření územních systémů ekologické stability krajiny, revitalizace říčních ekosystémů včetně opatření na ochranu proti povodním, revitalizace lesních ekosystémů.

D.2.1 Přizpůsobení zemědělského hospodaření na půdě potřebám ochrany ekologické stability krajiny

Rozvojové aktivity:

- ◆ Postupná realizace ÚSES (biocentra, biokoridory, interakční prvky)
- ◆ Údržba podhorských luk a pastvin
- ◆ Provádění protierozních agrotechnických opatření
- ◆ Základní údržba zemědělsky nevyužívaného zemědělského půdního fondu

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, vlastníci pozemků, Lesy ČR, nevládní organizace, Správa CHKO, KRNAP

D.2.2 Realizace programů revitalizace říčních systémů vč. opatření na ochranu proti povodním

Rozvojové aktivity:

- ◆ Výběr úseků říčních systémů vhodných k revitalizaci
- ◆ Příprava projektů revitalizace společně se správci toků
- ◆ Postupná realizace projektů revitalizace říčních ekosystémů
- ◆ Zavedení systému vyhodnocování kvality povrchových vod
- ◆ Modelování vlivu vysokých regionálních srážek na říční systémy a určení priorit ochrany proti povodním
- ◆ Příprava a realizace protipovodňových opatření, vč. aktualizace povodňových plánů všech stupňů
- ◆ Směřování revitalizačních opatření prioritně do plochy povodí

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, správci toků, Správa CHKO, KRNAP

D.2.3 Revitalizace lesních ekosystémů a posílení mimoprodukčních funkcí lesů

Rozvojové aktivity:

- ◆ Podpora mimoprodukčních funkcí lesů při utváření vzhledu a ekologické stability krajiny v regionu
- ◆ Zvýšení procenta zastoupení lesů v krajině
- ◆ Využívání přirozené obnovy lesa ve vhodných lokalitách
- ◆ Ochrana genofondu původních a vzácných dřevin
- ◆ Řešení problémů mezi oborními chovy zvěře a udržitelným pěstováním lesa

Zúčastněné subjekty: kraje, státní správa lesů, vlastníci pozemků, Lesy ČR, ekologické iniciativy, Správa CHKO, KRNAP

D.2.4 Asanace vytěžených a poddolovaných území a starých zátěží

Rozvojové aktivity:

- ◆ Shromáždění doposud zpracovaných materiálů zaměřených na asanaci, jejich vyhodnocení a stanovení priorit
- ◆ Zpracování asanačních projektů u vybraných ploch podle priorit
- ◆ Zahájení vlastních asanačí podle připravených projektů a priorit
- ◆ Ekonomické využití vytěžených území jako součásti ÚSES (cestovní ruch, volný čas)
- ◆ Monitorování vytékajících důlních vod a jejich čištění

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, vlastníci pozemků, MŽP, Český báňský úřad

D.2.5 Územní ochrana zvláště chráněných a přírodovědně cenných území

Rozvojové aktivity:

- ◆ Zpracování programů ochrany zvláště chráněných a přírodovědně cenných území
- ◆ Dodržování principů ochrany zvláště chráněných území ve všech oblastech lidské činnosti v regionu
- ◆ Podpora vyhledávání a vyhlásování zvláště chráněných a přírodovědně cenných území

Zúčastněné subjekty: kraje, obce a města, CHKO, ekologické iniciativy, KRNAP

D.2.6 Realizace ÚSES

Rozvojové aktivity:

- ◆ Projektování lokálních ÚSES
- ◆ Realizace lokálních ÚSES

Zúčastněné subjekty: obce a města, Pozemkový fond ČR, kraje, ekologické iniciativy, Správa CHKO, KRNAP

D.2.7 Šetrné využívání veškerých přírodních zdrojů

Rozvojové aktivity:

- ◆ Zhodnocení stavu přírodních zdrojů v regionu a únosnosti jejich využívání
- ◆ Stanovení limitů a podmínek dalšího využívání přírodních zdrojů

Zúčastněné subjekty: kraje, MŽP, MZe, MMR, obce a města, ekologické iniciativy, Správa CHKO, KRNAP

D.3 ZDOKONALENÍ ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ REGIONU

Ve většině obcí je již zaveden separovaný sběr komunálního odpadu. V regionu se nenachází celostátně významné zdroje nebezpečného odpadu. Problémem zůstávají ještě stále černé skládky odpadu, jejich likvidace a zabránění dalšího vytváření.

V návaznosti na program EU je nutno systém odpadového hospodaření regionu zdokonalit, zvýšit podíl separovaného odpadu a jeho recyklace.

D.3.1 Zvýšení podílu separovaného odpadu a jeho recyklace

Rozvojové aktivity:

- ◆ Příprava řešení systému hospodaření s odpadem a výběrem prioritních projektů
- ◆ Realizace prioritních projektů vedoucích k zavádění systému svozu, třídění a likvidaci odpadu a využití druhotných surovin
- ◆ Zapojení obyvatelstva do systému
- ◆ Vyhodnocení a další zdokonalení systému

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje

D.4 UPLATŇOVÁNÍ KOMUNITNÍCH ASPEKTŮ PÉČE O ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Životní prostředí našich obcí a měst ještě zdaleka nedosahuje úrovně běžné v zemích EU. Zejména je to zřejmé u obcí s významnou rekreační funkcí.

Rozhodující roli zde musí sehrát obecní a městské samosprávné orgány, nevládní organizace a občané obcí a měst. Důležitým prostředkem je ekologická výchova obyvatelstva, která by se měla soustředit na lokální a obecné aspekty trvale udržitelného života. Důležitá je rovněž ekologická výchova ve školách.

Důrazněji bude nutno uplatňovat ekologické aspekty v programu obnovy venkova a v programech rozvoje obcí.

Region sousedí s Polskem a řada problémů životního prostředí má přeshraniční působnost. Na řešení těchto problémů se budou muset podílet obě strany ve vzájemné spolupráci. Podobně tomu bude i na hranicích se sousedními regiony ČR.

D.4.1 Podpora ekologického jednání obyvatelstva

Rozvojové aktivity:

- ◆ Příprava strategie a konkrétních programů ekologické výchovy, vzdělávání a informovanosti v duchu Agendy 21 ve školách a školských zařízeních
- ◆ Příprava programu vzdělávání v duchu Agendy 21 u samosprávných orgánů a jeho realizace pro výchovu profese
- ◆ Informační široké veřejnosti srozumitelným způsobem o principech Agendy 21
- ◆ Vytvoření a postupné rozšiřování indikátorů Agendy 21 v řízení měst a obcí regionu
- ◆ Realizace pilotního projektu zavedením indikátorů Agendy 21 pro vybrané město či obce
- ◆ Zapojení veřejnosti do rozhodování v oblasti životního prostředí

Zúčastněné subjekty: obce a města, školy všech stupňů, kraje, vzdělávací instituce, nevládní neziskové organizace, MŽP, Správa CHKO, KRNAP

D.4.2 Zvýšení kvality životního prostředí v obcích

Navrhované aktivity:

- ◆ Uplatňování ekologických aspektů v rámci programu obnovy venkova
- ◆ Šetrné využívání území v územních plánech obcí
- ◆ Program péče o kvalitu životního prostředí a krajiny v obcích s významnou rekreační funkcí
- ◆ Program péče o kvalitu životního prostředí ve městech, zejména péče o zeleň a “zlidštění” panelových sídlišť

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, nevládní organizace, Správa CHKO, KRNAP

D.4.3 Rozvoj meziregionální a přeshraniční spolupráce v péči o životní prostředí

Rozvojové aktivity:

- ◆ Vytipování společných témat spolupráce s meziregionální a přeshraniční působností
- ◆ Příprava společných projektů zaměřených na zlepšení životního prostředí
- ◆ Společné řešení vybraných projektů s cílem minimalizace dálkových přenosů škodlivých emisí
- ◆ Monitoring životního prostředí
- ◆ Spolupráce s příslušnými orgány a organizacemi na řešení problémů překračujících hranice regionu nebo státu

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, nevládní organizace, MŽP, euroregionální instituce

E. CESTOVNÍ RUCH

Z hlediska přírodních podmínek je region jedním z nejlépe disponovaných regionů ČR. Území je rovněž bohaté na kulturní a historické památky, využitelné v programové nabídce cestovního ruchu. Hlavním strategickým cílem je proto využití všech možností regionu pro rozvoj cestovního ruchu tak, aby se stal významnou složkou hospodářství regionu a zdrojem příjmů pro obyvatelstvo i municipality. Rozvoj cestovního ruchu nesmí způsobit zhoršení životního prostředí regionu nebo zničení kulturních a přírodních hodnot. Proto bude nutné stanovit zásady šetrné rekreace a cestovního ruchu a vyžadovat jejich dodržování.

Pro podnícení rozvoje cestovního ruchu bude nutno realizovat řadu aktivit. Rozšíření programové nabídky cestovního ruchu, zvyšování kvality a kapacity služeb cestovního ruchu a společné programy s územím na polské straně hranice.

Důležité bude zlepšení dopravního napojení a dopravního vybavení rekreačních oblastí a zlepšení jejich technického vybavení.

Pro podporu rozvoje cestovního ruchu je nutno vytvářet fungující síť potřebných služeb. Jedná se o služby informační, marketingové, vzdělávací a další. Důležité je též vzdělávání managementu i personálu působících v cestovním ruchu, aby poskytované služby měly potřebnou úroveň.

E. CESTOVNÍ RUCH

E.1 Rozvoj tradičních i netradičních způsobů rekreace a cestovního ruchu

E.1.1
Vytvoření programové
nabídky cestovního ruchu
v regionu

E.1.2
Zvýšení atraktivity
programové nabídky
propojením na polské
přihraní

E.1.3
Vytváření podmínek
rekreace v regionu mimo
nejvytíženější turistická
střediska

E.2 Vytváření informačních, marketingových, vzdělávacích a jiných služeb pro rozvoj cestovního ruchu

E.2.1
Zlepšení propagace
cestovního ruchu regionu
v měřítku republikovém i
mezinárodním

E.2.2
Vzdělávání managementu i
personálu působících
v cestovním ruchu

E.2.3
Rozvoj služeb pro
podnikatele v cestovním
ruchu

E.2.4
Meziregionální a
nadregionální spolupráce
v cestovním ruchu

E.3 Zvyšování kvality a kapacity služeb cestovního ruchu

E.3.1
Rozšiřování nabídky
ubytovacích a stravovacích
zařízení

E.3.2
Rozšiřování nabídky
zařízení pro širší sportovní
vyžití a volný čas

E.3.3
Zkvalitnění dopravní
obsluhy a technické
infrastruktury rekreačních
oblastí

E.1 ROZVOJ TRADIČNÍCH I NETRADIČNÍCH ZPŮSOBŮ REKREACE A CESTOVNÍHO RUCHU

Velká část území regionu, zejména jeho oblasti horské a podhorské, plní významnou rekreační funkci. Tradičně se jedná převážně o zimní lyžování a letní horskou turistiku.

Pro rekreaci na komerční bázi jsou využívána hlavně horská střediska v zimním období. Pro vodní sporty se využívá vodní nádrže Rozkoš a Pastviny.

Možnosti regionu v oblasti cestovního ruchu nejsou ještě zdaleka vyčerpány a programová nabídka a úroveň služeb nedosahuje úrovně běžné v EU. Zejména využití horských středisek v letní sezóně a ostatního území celoročně neodpovídá možnostem.

Je zapotřebí rozšířit programovou nabídku o další netradiční způsoby, zlepšit služby cestovního ruchu a propagaci možností regionu.

Území regionu je bohaté i na architektonické a jiné kulturní a historické památky, atraktivní pro využití v rámci programové nabídky cestovního ruchu.

Celkově by se měla programová nabídka cestovního ruchu orientovat na různé skupiny klientů, kombinovat pobytovou a poznávací turistiku. Rozšířit programovou nabídku na turistiku kulturní, kongresovou, vzdělávací, cykloturistiku a agroturistiku.

Hlavní rekreační oblasti regionu přiléhají ke státní hranici s Polskem, což může být výhodou, pokud se podaří nalézt společné programy a nabídku tak zpestřit.

Rozvoj cestovního ruchu a rekreace se musí dít způsobem ekologicky šetrným. Zásady ekologicky šetrné rekreace a turistiky musí být regionálními orgány stanoveny a jejich dodržování přísně sledováno.

E.1.1 Vytvoření programové nabídky cestovního ruchu v regionu

Rozvojové aktivity:

- ◆ Vytvoření koncepce programové nabídky cestovního ruchu orientované na různé skupiny klientů se stanovením zásad ekologicky šetrné rekreace a turistiky
- ◆ Vytvoření produktů zaměřených na kulturní, kongresovou a vzdělávací turistiku, cykloturistiku a agroturistiku
- ◆ Vytvoření produktů cestovního ruchu nabízejících vzájemnou kombinaci pobytové a poznávací turistiky
- ◆ Sestavení propagačních materiálů o programové nabídce cestovního ruchu v regionu

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, agentury pro cestovní ruch, subjekty působící v cestovním ruchu

E.1.2 Zvýšení atraktivity programové nabídky propojením na polské příhraničí

Rozvojové aktivity:

- ◆ Podpora přeshraničních forem rekreace a cestovního ruchu vč. turistických hraničních přechodů a společných tematických tras
- ◆ Rozvoj společných přeshraničních projektů v cestovním ruchu
- ◆ Podpora projektů společné propagace a společných prezentací na mezinárodních akcích k cestovnímu ruchu
- ◆ Propojení cyklostezek s Polskem

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, agentury pro cestovní ruch, subjekty působící v cestovním ruchu

E.1.3 Vytváření podmínek rekreace v regionu mimo nejvytíženější turistická střediska

Rozvojové aktivity:

- ◆ Zpracování koncepce rozvoje rekreace ve vybraných částech regionu
- ◆ Vytvoření programové nabídky rekreace mimo nejvytíženější střediska, vycházející z přírodního a kulturního potenciálu nabízených lokalit
- ◆ Sestavení propagačních materiálů o nabídce rekreace
- ◆ Mediální prezentace programové nabídky rekreace

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, agentury pro cestovní ruch, subjekty působící v cestovním ruchu

E.2 VYTVÁŘENÍ INFORMAČNÍCH, MARKETINGOVÝCH, VZDĚLÁVACÍCH A JINÝCH SLUŽEB PRO ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU

Současná úroveň informačních, marketingových, vzdělávacích a jiných služeb pro rozvoj cestovního ruchu v regionu je naprosto nedostačující. Existující informační střediska nepokrývají systematicky celé území a nejsou vzájemně propojena.

Rozvoj cestovního ruchu je přitom jednou ze základních možností rozvoje hospodářské základny regionu. Vybudování kvalitních služeb pro rozvoj cestovního ruchu je proto zapotřebí věnovat dostatečnou pozornost. Nutné je zlepšení propagace regionu v úrovni republikové i zahraniční, vytvoření systematické vzájemně propojené sítě informačních turistických středisek a rozvoj služeb pro podnikatele v cestovním ruchu. Nezbytné je rovněž vzdělávání managementu i personálu působících v cestovním ruchu, aby poskytované služby měly potřebnou úroveň.

E.2.1 Zlepšení propagace cestovního ruchu regionu v měřítku republikovém i mezinárodním

Rozvojové aktivity:

- ◆ Vytvoření marketingové studie rozvoje cestovního ruchu v regionu
- ◆ Podpora mediální prezentace cestovního ruchu v regionu, ČR i v zahraničí
- ◆ Podpora vzniku agentur pro cestovní ruch
- ◆ Vznik nových turistických center, resp. aktivizace a profesionalizace existujících center
- ◆ Vytvoření základu turistického loga a propagace produktů a aktivit v rámci jednotného grafického stylu
- ◆ Aktivní účast regionu na tuzemských a zahraničních veletrzích cestovního ruchu za účelem nabídky produktů
- ◆ Propojení a návaznost na informační a rezervační systémy regionu, republiky a sousední přeshraniční regiony Polska
- ◆ Vytvoření komplexního informačního a orientačního systému cestovního ruchu v regionu s propojením turistických center
- ◆ Propagace cykloturistiky doma i v zahraničí

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, agentury pro cestovní ruch, subjekty působící v cestovním ruchu,

E.2.2 Vzdělávání managementu i personálu působících v cestovním ruchu

Rozvojové aktivity:

- ◆ Vytvoření programu odborného vzdělávání
- ◆ Nalezení vhodných odborníků (z agentur, z cestovních kanceláří) pro realizaci odborného vzdělávání
- ◆ Zpracování projektů vzdělávacích a tréninkových programů
- ◆ Realizace projektů vzdělávacích a tréninkových programů

Zúčastněné subjekty: vzdělávací instituce, agentury pro cestovní ruch, subjekty působící v cestovním ruchu

E.2.3 Rozvoj služeb pro podnikatele v cestovním ruchu

Rozvojové aktivity:

- ◆ Ovlivňování územních plánů z hlediska rozvoje cestovního ruchu
- ◆ Propagace stávajících a nově budovaných informačních center v městech a obcích regionu
- ◆ Zabezpečení informovanosti podnikatelů v cestovním ruchu o připravovaných produktech a programové nabídce
- ◆ Využívání státních podpůrných programů pro malé a střední podniky a programů EU v oblasti cestovního ruchu

Zúčastněné subjekty: obce a města, RDA, kraje, agentury pro cestovní ruch, subjekty působící v cestovním ruchu

E.2.4 Mezuregionální a nadregionální spolupráce v cestovním ruchu

Rozvojové aktivity:

- ◆ Spolupráce a koordinace činností mezi kraji v oblastech propagace a informatiky v turisticky atraktivních regionech, přesahujících hranice kraje
- ◆ Spolupráce a koordinace činností mezi kraji při prezentaci turisticky atraktivních regionů, přesahujících hranice kraje, na výstavách a veletrzích cestovního ruchu
- ◆ Spolupráce a koordinace činností mezi kraji při vytváření společných programů pro turisticky atraktivní regiony, přesahující hranice kraje
- ◆ Mezikrajové konzultace dokumentů, plánů a programů rozvoje oblastí, které se dotýkají turisticky atraktivních regionů, přesahujících hranice kraje

Zúčastněné subjekty: kraje, obce a města, agentury pro cestovní ruch, subjekty působící v cestovním ruchu

E.3 ZVYŠOVÁNÍ KVALITY A KAPACITY SLUŽEB CESTOVNÍHO RUCHU

V regionu je vybudována základní technická a turistická infrastruktura, jejíž rozmístění odpovídá sídelní struktuře a rekreačním funkcím obcí tak, jak historicky postupně vznikaly. Vykazuje však řadu nedostatků.

Rozmístění ubytovacích kapacit je nerovnoměrné, chybí především ubytovací kapacity vyšších kategorií, podobně tak u stravovacích zařízení. Mnohé rekreační obce nemají dořešeno technické vybavení. Řadu nedostatků má dopravní napojení a vybavení rekreačních oblastí – jedná se jak o dostupnost z území mimo regionu, tak i o problémy lokální, to je vjezdy do chráněných zón, nedostatek parkovacích míst, apod. Není dokončena realizace cykloturistických tras.

Rozšíření programové nabídky je podmíněno např. vybudováním sportovních zařízení, jako jsou kryté bazény, hřiště pro různé sporty, fit-centra, lanovky, apod.

Na rozvoj rekreace a cestovního ruchu bude mít negativní vliv, jestliže se nepodaří výrazně zkvalitnit životní prostředí jak v širším měřítku, tak i v měřítku lokálním – revitalizace lesů, udržovaná krajina, čisté ovzduší v obcích, čištění odpadních vod, čistota a úprava komunálních prostranství a rodinných domů a zahrad.

E.3.1 Rozšiřování nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení

Rozvojové aktivity:

- ◆ Zmapování stávající nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení
- ◆ Podpora zvyšování kvality a kapacity ubytovacích a stravovacích zařízení
- ◆ Uplatnění principu ratingovaného hodnocení pro posuzování kvality nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení
- ◆ Ověřování možností využití programů EU v této oblasti
- ◆ Rozšiřování pobytové struktury nabídek o vzdělávací, obchodní, konferenční, gastronomické a jiné akce
- ◆ Zprovoznění dočasně uzavřených ubytovacích a stravovacích kapacit

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, agentury pro cestovní ruch, subjekty podnikající v oblasti ubytování a stravování

E.3.2 Rozšiřování nabídky zařízení pro širší sportovní vyžití a volný čas

Rozvojové aktivity:

- ◆ Zmapování stávající nabídky zařízení pro sportovní vyžití a volný čas
- ◆ Podpora zvyšování kvality a kapacity stávající nabídky
- ◆ Propagace nabídky zařízení pro sportovní vyžití a volný čas
- ◆ Zařazení zařízení pro sportovní vyžití (bazény, hřiště, fitcentra, tenisové kurty apod.) do nabídky ucelených programových produktů cestovního ruchu
- ◆ Zprovoznění dočasně uzavřených zařízení pro sportovní vyžití a volný čas
- ◆ Budování nových sportovně-rekreačních areálů
- ◆ Rozšiřování zařízení pro sportovní vyžití a volný čas o doplňující služby pro klienty

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, sportovní subjekty, subjekty podnikající v oblasti zařízení pro sportovní vyžití a volný čas

E.3.3 Zkvalitnění dopravní obsluhy a technické infrastruktury rekreačních oblastí

Rozvojové aktivity:

- ◆ Zkvalitnění dopravního napojení rekreačních oblastí na kapacitní komunikační síť
- ◆ Zkvalitnění lokálních dopravních podmínek a dopravní obsluhy rekreačních oblastí
- ◆ Zajištění přiměřeného počtu parkovišť a parkovacích míst
- ◆ Dobudování základní technické infrastruktury rekreačních obcí
- ◆ Doplnění stávajících turistických tras o další nově budované a rekonstruované a o doplňující služby

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, ČD, ČSAD, další dopravci

F. ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVSKÉHO PROSTORU

V hospodářství regionu má tradičně velký podíl zemědělství. Strategickým záměrem je rozvoj produkčního zemědělství v části regionu, kde jsou pro to dobré výrobní podmínky, zejména v úrodné polabské nížině, ale výraznější uplatnění mimoprodukčních funkcí a specifických netradičních způsobů zemědělské výroby v podhorských a horských oblastech regionu.

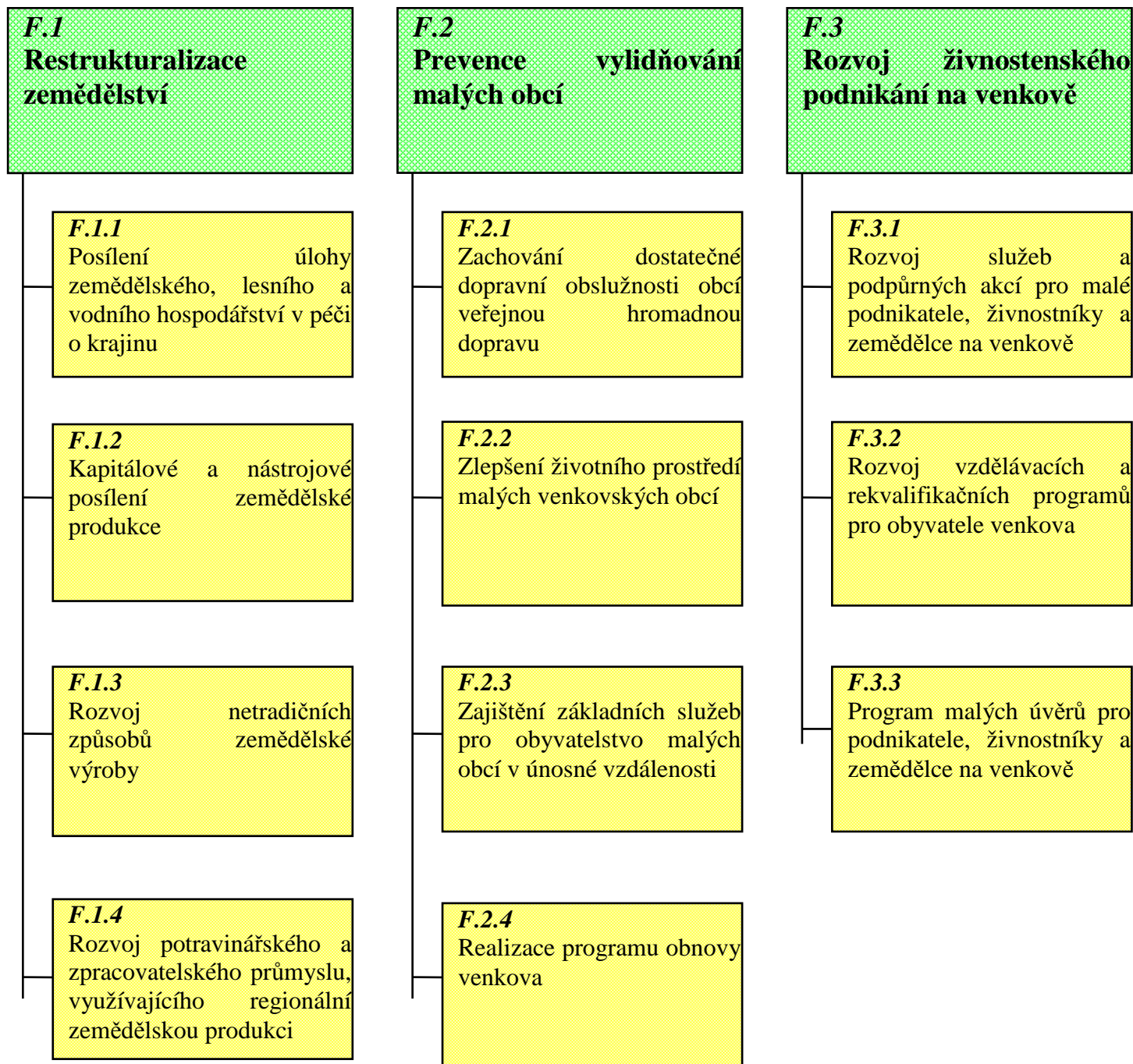
Aby bylo docíleno potřebné změny v chování zemědělců, bude nutno zlepšit jejich informovanost, propagovat netradiční způsoby zemědělské výroby, zajistit jejich proškolení. Důležitou podmínkou, ležící mimo kompetence regionu, je vyhovující zemědělská politika vlády.

Se zemědělstvím úzce souvisí rozvoj venkova, což je jeden ze základních strategických cílů rozvoje regionu. V současné době jsou závažné zejména dva problémy – vylidňování malých obcí a nedostatečný rozvoj živnostenského podnikání na venkově. K nim se váží další strategické směry.

Cílem aktivní rozvojové politiky je zpomalení vylidňování malých obcí, stárnutí jejich obyvatel. Vytvoření takových životních podmínek, aby zde měli zájem žít i mladí lidé s dětmi. Mimo jiné je k tomu zapotřebí zajistit práci pro obyvatele.

Základem hospodářské základny obcí by se mělo stát zemědělství a rozvoj živnostenského podnikání, zaměřeného jednak na služby a produkci pro obyvatelstvo, ale zejména na služby a produkci pro účastníky cestovního ruchu, který je považován za další pilíř rozvoje venkova.

F. ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVSKÉHO PROSTORU

F.1 RESTRUKTURALIZACE ZEMĚDĚLSTVÍ

Optimalizace zemědělské výroby z hlediska existujících přírodních podmínek, poptávky a zemědělské politiky vlády se bude týkat zřejmě především podhorského zemědělství. Půjde zde o posílení mimoprodukčních funkcí zemědělství, péče o krajinu, pastevní chov skotu a ovcí. Vhodné je rovněž uplatnění specifických způsobů zemědělské aktivity – ekologické zemědělství, pěstování energetických plodin či agroturistika.

Předpokladem změny chování zemědělců je zlepšení jejich informovanosti, propagace netradičních způsobů zemědělské výroby, jejich proškolení. Tomu přispěje vznik poradenských středisek a využívání státních podpor.

Součástí zemědělství je i rybářství jako samostatné odvětví živočišné výroby. Rybářství má v oblasti regionu bohatou tradici, rybníky jsou mimořádně významné z hlediska zadržení vody v krajině. Projekty v této oblasti budou posuzovány v kontextu programů v zemědělství.

Pro zajištění odbytu produkce je nutno posílit rozvoj navazujícího potravinářského a zpracovatelského průmyslu, využívajícího regionální zemědělskou produkci, event. přímý prodej zemědělských produktů spotřebitelům.

F.1.1 Posílení úlohy zemědělského, lesního a vodního hospodářství v péči o krajinu

Rozvojové aktivity:

- ◆ Zpracování programů péče o krajinu pro krajinářsky exponované oblasti se specifikací úlohy zemědělských podniků
- ◆ Aplikace programů PGRLF, dotačních titulů MZe a Pozemkového fondu
- ◆ Aplikace finanční podpory ze zdrojů MŽP a SFŽP
- ◆ Rozvoj poradenské služby
- ◆ Aplikace programů EU
- ◆ Rozvoj pastevního chovu skotu a ovcí v podhorských oblastech
- ◆ Zúrodnování půd a pozemkové úpravy

Zúčastněné subjekty: agrární komora, regionální pracoviště MZe, podnikatelské subjekty

F.1.2 Kapitálové a nástrojové posílení zemědělské produkce

Rozvojové aktivity:

- ◆ Racionalizace investic do zemědělského podnikání vč. agroturistiky
- ◆ Zlepšení marketingu zemědělských výrobků
- ◆ Zlepšení struktur veterinární a rostlinolékařské kontroly
- ◆ Zlepšení struktur pro kontrolu jakosti potravin a surovin k ochraně spotřebitele
- ◆ Prosazování výrobních zemědělských postupů určených k ochraně ŽP a udržování krajiny
- ◆ Podpora rozvoje sdružení výrobců zemědělských produktů

Zúčastněné subjekty: agrární komora, MZe, podnikatelské subjekty v zemědělství

F.1.3 Rozvoj netradičních způsobů zemědělské výroby

Rozvojové aktivity:

- ◆ Iniciace vzniku podnikatelských projektů ekologického zemědělství
- ◆ Iniciace vzniku podnikatelských projektů pěstování energetických plodin
- ◆ Iniciace vzniku podnikatelských projektů produkce biologicky čistých potravin
- ◆ Aplikace dotačních titulů MZe a poradenské služby v této oblasti
- ◆ Podpora vybraných projektů
- ◆ Aplikace programů EU

Zúčastněné subjekty: agrární komora, regionální pracoviště MZe, podnikatelské subjekty

F.1.4 Rozvoj potravinářského a zpracovatelského průmyslu, využívajícího regionální zemědělskou produkci

Rozvojové aktivity:

- ◆ Aplikace státních programů podpory malých a středních podniků
- ◆ Iniciace vzniku podnikatelských projektů potravinářského a zpracovatelského průmyslu navazujícího na zemědělskou výrobu

F.2 PREVENCE VYLIDŇOVÁNÍ MALÝCH OBCÍ

Vylidňování malých obcí, stárnutí jejich obyvatel, zesilování rekreační funkce mnohých obcí či sídel je závažným objektivním trendem současného vývoje českého venkova.

Aktivní rozvojovou politikou je zapotřebí se pokusit tento trend alespoň zpomalit.

K tomu je nutno vytvořit takové životní podmínky, aby zde mohli žít i mladí obyvatelé a děti. Jedná se o několik základních podmínek: zachovat dostatečnou dopravní obslužnost veřejnou hromadnou dopravou, vytvořit kvalitní životní prostředí se základní technickou infrastrukturou, zajistit základní služby pro obyvatele v dostupné dopravní vzdálenosti hromadnou veřejnou dopravou.

Základní důležitost má posilování hospodářské základny obcí, zejména zemědělství, lesnictví, živnostenského podnikání, rekreace a turistiky, které by poskytly obyvatelům dostatečné možnosti zaměstnání. Bude proto zapotřebí důsledně využívat program obnovy venkova a zpracovat programy rozvoje obcí s řešením jejich hospodářské základny.

F.2.1 Zachování dostatečné dopravní obslužnosti obcí veřejnou hromadnou dopravou

Rozvojové aktivity:

- ◆ Aplikace dotačních titulů MDS k zabezpečení dopravní obslužnosti okrajových částí regionu
- ◆ Časové sladění různých druhů veřejné dopravy
- ◆ Privatizace regionálních železničních tratí
- ◆ Řešení nestandardních naléhavých problémů a ohrožení dopravní obslužnosti obcí a přijímání mimořádných opatření
- ◆ Poskytování finančních dotací pro nerentabilní spoje v rozsahu veřejného zájmu

Zúčastněné subjekty: obce a města, kraje, MDS, dopravci

F.2.2 Zlepšení životního prostředí malých venkovských obcí

Rozvojové aktivity:

- ◆ Podpora ekologické výchovy, vzdělávání a informovanosti obyvatelstva venkovských obcí
- ◆ Posílení základních aspektů životního prostředí v rozvojových programech obcí
- ◆ Zpracování vzorového programu tzv. malé ekologie obce
- ◆ Zavádění vzorového ekologického programu do venkovských obcí
- ◆ Doplňování technické infrastruktury, zlepšení vzhledu obcí, budov a zdravého prostředí

Zúčastněné subjekty: obce, kraje, nestátní organizace, MMR

F.2.3 Zajištění základních služeb pro obyvatelstvo malých obcí v únosné vzdálenosti

Rozvojové aktivity:

- ◆ Průzkum potřeby základních služeb v malých obcích a identifikace úzkých míst
- ◆ Inicie živenostníků a řemeslníků pro zajišťování nedostatkových služeb
- ◆ Organizování podpůrných aktivit pro podnikatele, živnostníky a řemeslníky
- ◆ Vzdělávací a kulturní aktivity pro obyvatelstvo malých obcí
- ◆ Rozvoj a zlepšení venkovské infrastruktury
- ◆ Zpracování programů rozvoje obcí s řešením jejich hospodářské základny

Zúčastněné subjekty: obce, kraje, podnikatelé ve službách

F.2.4 Realizace programu obnovy venkova

Rozvojové aktivity:

- ◆ Inicie regionálních aktivit v celostátním programu obnovy venkova
- ◆ Aplikace programu EU SAPARD pro rozvoj zemědělství a venkova
- ◆ Řešení naléhavých problémů života obcí

Zúčastněné subjekty: obce, kraje, MMR, MZe

F.3 ROZVOJ ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKÁNÍ NA VENKOVĚ

Rozvoj řemesel a služeb ve venkovských obcích regionu, které by sloužily jak místnímu obyvatelstvu, tak i turistům, má v regionu ještě značný prostor. Je nutno jej programově podporovat.

Ze strany obcí může tato podpora spočívat v nabídce pozemků vymezených v rámci územních plánů, v nabídce pronájmů budov, ve výhodných nájmech apod. Jinou formou podpory je podpora ze strany hospodářských komor, profesních struktur, poradenských a informačních center, agentury pro cestovní ruch či úřadů práce.

Pro nový rozvoj řemesel a služeb, které budou hledat odbyt zejména v cestovním ruchu, je vhodné využít tradic venkova. Rovněž perspektivní může být využití místních zemědělských produktů pro přímý prodej a stravování a poskytování občerstvení.

Závažným problémem brzdícím rozvoj malého podnikání na venkově je nedostatek finančních prostředků. Hledání možností poskytování malých úvěrů je proto jedním z neefektivnějších způsobů jeho podpory.

F.3.1 Rozvoj služeb a podpůrných akcí pro malé podnikatele a živnostníky a zemědělce na venkově

Rozvojové aktivity:

- ◆ Podpora ze strany agrární a hospodářské komory
- ◆ Propagace a realizace vybraných projektů
- ◆ Podpora profesních struktur
- ◆ Inicie soukromých zařízení poskytujících služby pro malé podnikatele a živnostníky na venkově
- ◆ Aplikace služeb RPIC
- ◆ Organizování podpůrných aktivit pro malé podnikatele, živnostníky a zemědělce na venkově

Zúčastněné subjekty: agrární a hospodářská komora, obce, kraje, RPIC, MZe

F.3.2 Rozvoj vzdělávacích a rekvalifikačních programů pro obyvatele venkova

Rozvojové aktivity:

- ◆ Podpora ze strany úřadů práce
- ◆ Výběr a realizace vybraných vzdělávacích a rekvalifikačních programů
- ◆ Program využití tradic venkova pro nový rozvoj řemesel a služeb
- ◆ Program zaměřený na oblast služeb v rámci rekreace a turistického ruchu na venkově
- ◆ Příprava a realizace pilotního projektu rekvalifikace a znovuzapojení do pracovního procesu

Zúčastněné subjekty: agrární komora, úřady práce, obce, kraje, vzdělávací firmy

F.3.3 Program malých úvěrů pro podnikatele, živnostníky a zemědělce na venkově

Rozvojové aktivity:

- ◆ Vypracování projektu pro poskytování malých úvěrů, jeho ověřování a realizace
- ◆ Nalezení institucionálního řešení a finančních zdrojů vč. aplikace programu EU SAPARD
- ◆ Podpora a vytváření podmínek pro existenci družstevních záložen

Zúčastněné subjekty: bankovní sféra, obce, kraje, hospodářská a agrární komora

**V. ZÁVĚRY PRO
IMPLEMENTAČNÍ FÁZI**

V. ZÁVĚRY PRO IMPLEMENTAČNÍ FÁZI

Předložený dokument je základem pro další fáze realizace Strategie, t.j. fázi taktickou a realizační.

Jestliže hlavním úkolem **strategické fáze** bylo identifikovat, co je třeba v euroregionu udělat a určit směry a aktivity, kterými by toho mělo být dosaženo, je hlavním úkolem **taktické fáze** konkretizovat strategické směry a rozvojové aktivity ve formě reálných konkrétních programů a projektů, nalézt jejich nositele a stanovit způsob jejich financování.

Předpokládá se, že významnou roli při implementačních aktivitách bude sehrávat Regional Development Agency.

Zpracovala:

Ing. Vladimír Neradílek
ředitel RRA PK

Tento projekt je spolufinancován z prostředků Evropské unie v rámci programu Phare – přeshraniční spolupráce
This project is supported by European Union's Phare CBC Programme